

DOKTORI (PH.D.) ÉRTEKEZÉS TÉZISEI

dr. László Bói

Gödöllő

2026

**BUDAPEST TELEPÜLÉSSZERKEZETÉNEK ÉS BŰNÖZÉSI
VISZONYAINAK KRIMINÁLGEOGRÁFIAI VIZSGÁLATA, KÜLÖNÖS
TEKINTETTEL A FŐVÁROS VIII. KERÜLETÉRE**

Doktori értekezés tézisei

dr. Bói László

**Gödöllő
2026**

A doktori iskola

Megnevezése: MATE Gazdaság- és Regionális-tudományok Doktori Iskola

Tudományága: Regionális Tudományok

Vezetője: Prof. Dr. Sente Viktória
Doktori Iskola Vezető, egyetemi tanár, Ph.D.
MATE

A doktori program

megnevezése: Gazdálkodás- és Szervezéstudományi Program

Témavezető(k): Dr. habil. Mátyás Szabolcs
egyetemi docens, Ph.D.
Nemzeti Közzolgálati Egyetem Rendészettudományi Kar

.....
A programvezető jóváhagyása

.....
A témavezető(k) jóváhagyása

Nyilatkozat

Alulírott dr. Bói László Budapest településszerkezetének és bűnözési viszonyainak kriminálgeográfiai vizsgálata, különös tekintettel a főváros VIII. kerületére című dolgozat készítője, nyilatkozom, hogy a dolgozat készítése során az MTA hatályos Tudományetikai Kódexe alapján, a tématerületemen szükséges kutatási normák és engedélyek tudatában és birtokában jártam el. Ahol nem a saját gondolataim és a saját eredményeim jelennek meg az értekezésben, azt egyértelműen és azonosítható módon jeleztem az értekezésben.

Doktorjelölt

Tartalom

1	Előzmények.....	1
2	Célkitűzések, HIPOTÉZISEK ÉS KUTATÁSI KÉRDÉSEK.....	3
2.1	A kutatás során felállított hipotézisek és kutatási kérdések	3
3	Anyag és módszer	6
3.1	A feldolgozás során használt módszerek	9
4	Eredmények és azok megbeszélése	10
4.1	Budapest bűnözési térképe.....	11
4.2	Józsefváros bűnözési térképe	20
5	Következtetések és javaslatok	31
6	Új tudományos eredmények	36
7	A szerző értekezés témaköréhez kapcsolódó publikációi.....	38

1 ELŐZMÉNYEK

Már a Chicagói Iskola kutatói is vizsgálták a térszerkezet és a bűnözés kapcsolatrendszerét. Ennél fogva a településszerkezet és a bűnözés egymásra gyakorolt hatásának kutatása viszonylagosan hosszú időre tekint vissza. Az érintett terület továbbra is potenciált rejt magában és gyakorlati jelentősége ellenére alulkutatott. Mind hazai, mind nemzetközi szinten elvétve lehet találni kriminál földrajzi témaspecifikus kutatásokat. Magyar viszonylatban ez részben azzal magyarázható, hogy nagyfokú az alulinformáltság a kapcsolódási pontok fontosságát tekintetében.

Gyakorlati munkám során volt időm megfigyelni, hogy akár egy kerületen belül is mennyire élesen eltérő különbségek detektálhatók a bűnözés alakulásában, a bűncselekményi struktúrában és a településszerkezetben. A különbözőségek okai az eltérő településszerkezeti övekben élők változó szocioökonómiai jellemzőire vezethetők vissza.

A településszerkezet determinatív hatással van a bűncselekményekre, azok minőségi és mennyiségi megjelenésére. Az értekezés megszületése előtt évekkal megelőzően már publikáltam a témában, azonban az idő előre haladtával egyre tudatosabban irányítottam a figyelmem az összefüggések feltárására, beszéltem meg meglátásaimat és következtetéseimet a témavezetőmmel, miközben gyűjtöttem az értekezéshez is a magyar és idegennyelvű szakmai anyagokat.

A bűnözés, az egyes inkriminált cselekmények földrajzi elhelyezkedése, pontos behatároltsága a nyomozás szempontjából is kiemelten fontos, hiszen az illetékesség meghatározásában döntő jelentőségű. Főszabály szerint a nyomozás lefolytatására az a nyomozó hatóság illetékes, amelynek illetékességi területén a bűncselekményt – sorozatbűncselekmények esetén a bűncselekmények többségét – elkövették.

A nyomozó hatóság a hatáskörét és az illetékességét hivatalból vizsgálja.¹

Úgy gondolom, hogy kutatásommal sikerült azt igazolni, hogy a bűnözésnek (a bűnözés volumenének, struktúrájának, intenzitásának stb.) mélységeiben földrajzi okai vannak. Az értekezésben ezekre kívántam felhívni a figyelmet azok részletes bemutatásával és vizsgálatával. Javaslatokat megfogalmazva arra vonatkozólag, hogy miként lehet rendőri nézőpontból megoldást találni a bűnözési mutatók látványos mértékű csökkentésére. Munkám elméleti ismeretek kifejtése mellett, inkább gyakorlatias szemléletű, amelynek eredményei a mindennapi rendőri munkába egyszerűen adaptálhatók. Értekezésemmel úgy gondolom gyarapítottam a bűnözés földrajz elméletét, különösen a forró pontos (gócpont) rendészet területén hoztam létre a tudomány szempontjából detektálható, új eredményeket. Kutatásomban olyan mérvű bűnözés földrajzi aspektusú vizsgálatra törekedtem, amely korábban Magyarországon

---

¹ 25/2013. VI. 24.) BM rendelet a Rendőrség nyomozó hatóságainak hatásköréről és illetékességéről 4. § (1)

településszerkezet és a bűnözés viszonyát nem vonta ennyire részletesen górcső alá. Több doktori disszertáció² és nagyobb bűnözésföldrajzi témában értekezésemben bemutatott mű szerzői, részben érintették ugyan az általam kutatott területet, azonban dolgozatomban kifejtett kutatást nem végeztek, mivel az analizált témaválasztással más spektrumra helyezték a hangsúlyt.

A kutatásom szervesen illeszkedik – a szociológiai és társadalomföldrajzi irányultság mellett – a Magyar Agrár és Élettudományi Egyetem Gazdaság- és Regionális Tudományok Doktori Iskola által végzett kutatási portfólióba, ahol már több földrajzi aspektusú doktori értekezés is született.

---

² Eddig bűnözésföldrajz témakörében az alábbi doktori értekezések születtek: Tóth Antal: A bűnözés térbeli aspektusainak szociálgeográfiai vizsgálata Hajdú-Bihar megyében (2007, Debreceni Egyetem), Mátyás Szabolcs: A Debreceni Rendőrkapitányság kriminálgeográfiai analízise címmel (2011, Debreceni Egyetem), Piskóti-Kovács Zsuzsa: A bűnözésföldrajz modern irányzatainak alkalmazási lehetőségei különböző területi szinteken (2014, Miskolci Egyetem), Erdei Gábor: A bűnözésföldrajz elméleti és gyakorlati összefüggései (2014, Nemzeti Közszolgálati Egyetem), Zachar Zalán: A környezet- és természet elleni bűncselekmények kriminálgeográfiai elemzése (2022, Magyar Élet és Agrártudományi Egyetem) (Frigyer 2024).

2 CÉLKITŰZÉSEK, HIPOTÉZISEK ÉS KUTATÁSI KÉRDÉSEK

• **Budapest településszerkezetének és a bűnözés viszonyának elemzése során az alábbi célokat tűztem ki magam elé:**

- A főváros esetében bemutatni az egyes városfejlődési szakaszokat és azok kriminológiai következményeit,
- Budapest kapcsán bemutatni a városfejlődés jelenlegi szakaszait és trendjeit, ezek hatását a bűnözésre,
- A VIII. kerület esetében konkrét példákon bemutatni a reurbanizáció bűncselekményeket csökkentő hatását.

• **Bemutatom a városfejlődés sajátosságait Józsefvárosban és ennek felfedem a bűnügyi relevanciáját.**

• **Az építészeti bűnmegelőzés vizsgálata során az alábbi célokat tűztem ki magam elé:**

- Bemutatni a CPTED fő külföldi és a hazai kutatási eredményeit,
- Beazonosítani azokat a területeket, amelyek a leginkább veszélyeztetettek a főváros VIII. kerületében,
- Konkrét, utcaszintű javaslatokat megfogalmazni a rendészet szemszögéből az építészeti bűnmegelőzés alkalmazhatóságára.

• **Rámutatni Budapest kapcsán a bűncselekményeknél a térbeli és időbeli különbségekre, illetve ezek rendészeti relevanciájára.**

• **Bűnözési térképekkel érzékeltetni a rendészeti szempontból neuralgikus területeket, melynek során**

- több bűncselekmény esetében forró pontos bűnözési térképen ábrázolom, majd elemzem a főváros bűnügyileg neuralgikus területeit.
- több bűncselekmény esetében forró pontos bűnözési térképen ábrázolom, majd elemzem a VIII. kerület bűnügyileg neuralgikus területeit.
- behatárolok azokat a fővárosi és kerületi gócpontokat, amelyek hathatósabb rendőri intézkedést igényelnek.
- a forró pontok esetében Ratcliffe mátrixát aktualizálom és hozzáigazítom a magyar viszonyokhoz

2.1 A kutatás során felállított hipotézisek és kutatási kérdések

A kutatás során öt darab hipotézist állítottam fel, melyek az alábbiak:

H1: Budapest egyes kerületeiben az eltérő városszerkezeti övekben különböző a bűncselekményi struktúra.

Feltételezésem azon alapul, hogy az eltérő térszerkezeti övekben más státuszú emberek élnek, akik más típusú bűncselekményeket követnek el, továbbá az eltérő településszerkezeti öv, más típusú deliktum elkövetésére indukálja az elkövetőt is.

H2: A reurbanizáció folyamatai statisztikailag szignifikáns pozitív hatást gyakorolhatnak lokálisan is a józsefvárosi rehabilitált területekre, amely hatás egyaránt megmutatkozik a bűncselekmények számának csökkenésében, valamint a bűnözési struktúrában bekövetkező kedvező irányú változásokban.

A kettes számú hipotézisem azon a feltételezésen alapszik, hogy a reurbanizáció hatására kicserélődött lakosság többnyire a fiatalabb, a tehetősebb és kvalifikáltabb rétegből kerül ki, akik alacsonyabb bűnözési hajlandósággal rendelkeznek.

H3: A vagyon elleni deliktumok előfordulásának gyakorisága a főváros esetében a belvárosi kerületekben szignifikánsan magasabb lesz, mint a külső kerületekben.

Arra alapozom a hipotézisemet, hogy a belvárosban a nagyobb népsűrűség miatt jóval többen fordulnak meg, mint a külső kerületekben, amely kedvez számos vagyon elleni bűncselekmény elkövetésének (pl. zseblopás, autófeltörés). A turisztikai desztinációk többsége is az V-VII. kerületben található, amely még inkább növeli a kockázatát bizonyos bűncselekmények elkövetésének.

H4: A lakásbetörések száma nem feltétlenül a magasabb társadalmi presztízsű területeken mutat kiugró értékeket, hanem azokon a helyeken, ahol a közlekedésföldrajzi tényezők jó menekülési útvonalat biztosítanak az elkövetők számára.

A kriminológia ismert elméletei közé tartozik a „racionális döntés elmélete”, amely a bűnelkövetők esetében is feltételezi, hogy a döntéseik meghozatalát megelőzően (a bűncselekmény elkövetése előtt) mérlegelnek, felméri a körülményeket, és ezen gondolati megfontolás eredményeként az olyan helyeken fognak bűncselekményeket elkövetni, ahol kisebb a lebukás kockázata. A mérlegelés egyik fontos eleme a lehetséges menekülési útvonalak számba vétele, ezért az olyan területek, amelyek a gyors menekülést biztosító autópálya, gyorsforgalmi út vagy autópálya közelében fekszenek, nagyobb eséllyel potenciálisak a lakásbetörések tekintetében. Szemben azon területekkel, ahol bár jelentős zsákmány várható, de a lebukás veszélye nagyobb és a gyors menekülést lehetővé tevő útvonalak is távol fekszenek az elkövetési helytől.

H5: A térfigyelő rendszerek kiépülésének hatására a rongálások száma és földrajzi eloszlása nem feltétlenül a belvárosi szórakozóhelyek környékén mutatja a legnagyobb esetszámot, hanem a deliktumok áthelyeződése következtében elsősorban a tömegközlekedési eszközök útvonalai mentén realizálódnak a rongálások bűncselekmények és szabálysértések.

A térfigyelő kamerák jelenléte visszatartó erejű, ezért az elkövetők jellemzően nem a jó kameralefedettséggel rendelkező belvárosi területeken, hanem a tömegközlekedési eszközök környékén lévő, személyi és tárgyi értelemben kevésbé kontrollált, külsőbb kerületeken követik el nagyobb gyakorisággal a jogsértő cselekményeiket.

A kutatás során a településszerkezet és a bűnözés összefüggései illetve a városrehabilitációs és a bűnmegelőzés témakörében tettem fel kutatási kérdéseket:

K1: Milyen mértékben magyarázható Budapest, és azon belül Józsefváros bűnözési gócpontjainak elhelyezkedése a városi funkcionális térszerkezettel és a közlekedési csomópontok sűrűségével?

K2: Hogyan befolyásolták a Józsefvárosban végrehajtott városrehabilitációs programok a regisztrált bűncselekmények térbeli eloszlását és szerkezetét a rehabilitált és a környező területeken?

3 ANYAG ÉS MÓDSZER

A kutatás a doktori tanulmányok megkezdését évekkal megelőzően indult. A kutatás megalapozását szekunder adatokkal való és szintetizáló jellegű feldolgozó munka képezte, amely során feltártam a téma jelentőségét, a helyszínválasztás és kutatási módszerek indokoltságát. A vizsgálatok egyes eredményei a tézisfüzetben megjelölt tudományos publikációkban már korábban megjelentek.

Fontosnak tartom a vizsgált terület egzakt lehatárolását, mivel anélkül nem jelölhető ki a kutatás pontos határvonala. A kutatás territóriumát Magyarország területére terjed ki. Országos és vármegyei szintű elemzést végeztem elsőként. A nemzetközi szintű (országok közötti) adatok elemzését jelen kutatásban nem tartottam relevánsnak. Részben azért, mivel az általam vizsgált VIII. kerület egy sajátos társadalmi, gazdasági, szociális, építészeti stb. jellemzőkkel bíró terület, amivel érdemben összehasonlítani egy másik (külföldi) földrajzi egységet meglehetősen nehéz lenne, másrészt pedig az egyes országok bűncselekményi értékeinek egymással történő összevetése sok esetben tévútra vezet. [Mint ahogy Piskóti-Kovács Zsuzsa (2014) és Mátyás Szabolcs (2023) is egyik művükben említették, kis hibaszázalékkal összehasonlítani az egyes országok bűncselekményi értékeit két deliktum esetében lehetséges: emberölés és halálos közlekedési baleset. A többi bűncselekmény vonatkozásában viszont ismerni kell a másik ország jogrendjét, statisztikai adatszolgáltatási rendszerét, a szabálysértések meglétét vagy hiányát stb. (Mátyás 2023)].

Az országos viszonylat elemzését követően a vármegyei szintet elemeztem. A vármegyei szint két egymással azonos fokon történt. Elsőként a Pest Vármegyei Rendőr-főkapitányság illetékességi területét vizsgáltam meg bűnözésföldrajzi szempontból, majd a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) illetékességi területét elemeztem.

Egyrészt a hazai hierarchiában a két területi szint azonos fokon van, azonban mivel a főváros Pest vármegyében található, ezért nem kívántam ezen területi szint elemzését elmulasztani. Másrészt pedig a BRFK és Pest vármegye területe szoros kapcsolatban van egymással, ezért nem lehet egyik nélkül a másikat értelmezni, így nem maradhatott ki Pest vármegye bűnözésföldrajzi elemzése sem.

A BRFK illetékességi területe megegyezik Budapest város területével, így ebben az esetben ez nem jelentett problémát. A legtöbb település esetében a városi rendőrkapitányság illetékességi területe nagyobb, mint a névadó város területe, mivel a településhez számos kisebb település is hozzátartozik. Ilyen irányú problémával tehát jelen kutatás során nem szembesültem, amely mindenképp kedvezőnek tekinthető a kutatás szempontjából, mivel a legtöbb esetben nincs külön bűncselekményi érték megadva a névadó település és az illetékességi terület településeinek viszonylatában.

A Budapesti Rendőr-főkapitányságon belül a VIII. kerületet választottam ki, mint legkisebb területi egység (települési szint), mivel véleményem szerint ez az a kerülete a fővárosnak, ahol a legérdekesebb kutatási eredmények érhetőek el. Részben azért, mivel köztudottan magas a terület kriminalitása, másrészt pedig az elmúlt években jelentős fejlődés volt megfigyelhető a kerületben, aminek következtében egyes területein statisztikailag is érezhető módon csökkent a bűnözés mértéke. Úgy gondolom, hogy a reurbanizáció folyamatát ezért itt érdemes kutatni és vizsgálni.

A kerületen belül egyes részein Józsefvárosnak, a település szűkebb szintjeit is elemeztem. Ezen alkalmakkor főként utca és városrészi szintet vizsgáltam.

Megemlítendő, hogy a kutatási terület kiválasztásában – a fentiekben említett tudományos érvek mellett – személyes jellegű motivációk is közrejátszottak. Részben azért erre a területre esett a választás, mivel ebben a kerületben dolgozom, itt oktatok a Nemzeti Közszerződési Egyetem Rendészettudományi Karán. Korábban, nyomozóként számos realizálás résztvevője voltam a kerületben, a szomszédos IX. kerület Készenléti Alosztályát vezetve többször működtem közre rendőri feladatok ellátásában, ugyanakkor a BRFK irányító főügyeleteseként a koordinált területeim közé is tartozott Józsefváros.

- A kutatás megkezdése előtt és közben is bőséges szakirodalmat gyűjtöttem, mely források számos a kutatás során használt adatot és információt is tartalmaztak. Elsősorban az Országos Széchényi Könyvtár, a Nemzeti Közszerződési Egyetem (NKE), az Országos Kriminológiai Intézet, az Eötvös Loránd Tudományegyetem (ELTE) és a Nemzeti és Szakértő és Kutató Intézet (NSZKK) könyvtárát kerestem fel, ahol megannyi szakanyagot találtam. Az NKE által előfizetett kutatói adatbázisok közül is többen próbáltam meg anyagot gyűjteni az értekezés írásához. Témavezetőm nemzetközi kapcsolatainak köszönhetően a Pozsonyi Rendőrákadémia (Akadémia Policajného zboru v Bratislave), a Nagyvárad Egyetem (University of Oradea) és a szerb rendőrákadémia (University of Criminal Investigation and Police Studies) könyvtárából is kaptam olyan adatokat, amiket sikeresen fel tudtam használni a doktori értekezésem írásához.

- Számos tudományos és rendőrségi konferencián vettem részt, ahol előadóként vagy hallgatóként voltam jelen. Ezeket rengeteg háttérinformációval gazdagítottam, melyeket beépítettem az értekezésbe.

Külön kiemelném a rendőrség által szervezett konferenciákat és munkaértekezleteket, melyek természetesen nem kriminálgeográfai témájú konferenciák voltak, azonban olyan háttérinformációval gazdagítottam ezen rendezvényeken, melyek nélkülözhetetlenek a bűnügyi trendek és folyamatok jobb megértése és a szakmai tapasztalatszerzés érdekében.

A rendőrségi értekezletek közül az évtérkéző értekezleteket kívánom elsősorban megemlíteni. Mint azt a fentiekben is említettem, ez sem bűnözésföldrajzi tematikájú, azonban egy adott év értékelésénél rendkívül hasznos információkat lehet szerezni egy bűnügyi évre vonatkozóan.

Az önkormányzati képviselőtestület részére tartott kapitányságvezetői évértékelő jelentések sajtónyilvános események, azokon bárki részt vehet. Az elmúlt néhány évben magam is több ilyen rendezvényen vettem részt a VIII. kerületben és más fővárosi kerületben egyaránt. A máshol nem hallható információk mellett, e rendezvények előnyei közé sorolható, hogy személyesen is van lehetőség a beszámoló után néhány szót váltani a kapitányságvezetőkkel. Ezen alkalmak szintén nagyon hasznosak a későbbi szakmai kapcsolatépítés és tapasztalatcsere szempontjából.

Szakmai szempontból a legtöbbet számomra a Nemzetközi Bűnözésföldrajzi Szövetség (International Criminal Geographical Association) és a Magyar Rendészettudományi Társaság (MRTT) által közösen szervezett magyar és angol nyelvű konferenciák adták, ahol a bűnözésföldrajz gyakorlatilag minden területéről lehetett előadásokat hallgatni. Ezekben én is részt vettem előadóként, az utóbbi években pedig szervezőként is.

- Számos alkalommal folytattam szakmai megbeszéléseket rendőri vezetőkkel és a végrehajtó állomány tagjaival. Ezen vezetők többnyire a BRFK állományából kerültek ki. Ők konkrétan az egyes kerületek bűnözési viszonyairól szolgáltatott információkat. Ezen beszélgetések részben a fentiekben említett évértékelő értekezletek során történtek, illetve egyes vezetőket a szolgálati helyeiken kerestem fel, amikor a felmerült kérdéseimet meg tudtam velük beszélni.

- Természetesen napjainkban nem nélkülözhetjük a világhálós forrásokat és az adatbázisokat. A téma iránti tudásszomjammal, már évekkel ezelőtt átnéztem a rendészettudomány két nagy múltú folyóiratának, a Belügyi Szemlének és a Magyar Rendészetnek a korábbi számait.

A számomra releváns cikkeket kimásoltam és felhasználtam az értekezés írása során. Az elmúlt néhány év lapszámait már a világhálón is elérhetőek. A fenti és egyéb folyóiratokban lévő cikkek megtalálásában a MATARKA adatbázisa segített, ahol a cikkek egy része közvetlenül el is olvasható.

A témával kapcsolatos szakcikkek gyűjtése érdekében a Google Scholar és az MTMT adatbázisokat használtam, melyek nagyban segítettek a munkámat. Az előbbi adatbázis elsősorban a külföldi szakirodalom megtalálásában segített, míg az MTMT a magyar nyelvű, hazai források felkutatásában.

A hazai rendészeti adatbázisok közül a PRE-STAT rendszert (2024 év végétől kezdve már nem érhető el) és a Belügyminisztérium által működtetett Bűnügyi Statisztikai Rendszert (<https://bsr.bm.hu/>) használtam, továbbá a police.hu és a ksh.hu honlapokat. A bűnözési térképek elkészítéséhez a police.hu honlap nyilvánosan elérhető adatait használtam fel.

Azokban az esetekben, ha értelmezési probléma okán, nem volt egyértelmű valamilyen adatbázisból letöltött információ, akkor az Országos Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Igazgatóság Értékelő-elemző Főosztályhoz fordultam.

3.1 A feldolgozás során használt módszerek

A disszertáció készítése során számos kutatási módszert használtam, melyek közül az alábbiakat kívánom megemlíteni:

- A kutatást tartalomelemzéssel kezdtem, amely a kutatás legnagyobb részében jelen volt. Tankönyvek, szakcikkek és weboldalak kvantitatív tartalomelemzését végeztem el.
- Adatelemzés keretében számos adatbázis (pl. KSH, Eurostat, PRE-STAT) statisztikai adatait elemeztem. A szekunder adatok elemzése a kutatási kérdések megválaszolása és a hipotézisek bizonyítása szempontjából volt létfontosságú.
- Az értekezésben szereplő térképek QGIS szoftverek segítségével lettek elkészítve. Ezen térképek Budapest és a VIII. kerület éves bűncselekményi értékeinek összességét bemutató forró pontos térképek, illetve a VIII. kerület esetében – bizonyos bűncselekmények vonatkozásában – havi bontású térképek is készültek.
- Modelladaptáció: A Ratcliffe-féle forrópont mátrix esetében kiegészítéssel életem a magyar viszonyokhoz történő jobb adaptáció érdekében.
- Empirikus adatgyűjtést végeztem a különféle rendőri és tudományos értekezleteken illetve konferenciákon
- Forrópont elemzést végeztem a főváros és a VIII. kerület esetében. Ez a módszer a tartalomelemzések közé sorolható, azonban attól különböző, térstatisztikai elemzésnek tekinthető.
- Az értekezésem empirikus része, az építészeti bűnmegelőzési javaslatokat is tartalmazó fejezetben található, ahol kvalitatív adatgyűjtést folytattam, melynek során közvetlen megfigyelésen alapuló helyszíni felmérést végeztem.

4 EREDMÉNYEK ÉS AZOK MEGBESZÉLÉSE

Úgy gondolom, hogy a doktori értekezésem egyik legérdekesebb és egyben legértékesebb fejezete, amelyben a főváros és Józsefváros bűnözési térképét rajzolom meg. Mivel ez az a fejezet, amely a legjobban hasznosítható a gyakorlati szakemberek számára, másrészt pedig a témában járatlanabb, de a biztonság iránt érdeklődő (a szélesebb közvélemény) számára is érthető térképi megjelenése okán. Mindegyik térképhez széles körű magyarázatot fűztem, így az értelemzés senkinek sem jelenthet gondot.

A térképészettel kapcsolatos kutatásaimat nem szeretném abbahagyni. Egyrészt mert megkedveltem a bűnözési térképezést, másrészt pedig látom a gyakorlati hasznát, ezért a későbbiekben el szeretném készíteni a VIII. kerületre vetített az értekezésben is bemutatott térképeket. Ezeket egymás mellé rakva még egyértelműbbé válik majd a bűnügyi trend. Terveim szerint a térképeket évente kívánom majd elkészíteni és rendészeti folyóiratokban publikálni, illetve a helyi rendőrség és az önkormányzati rendészet részére eljuttatni a kronológiai követhetőség és a gyakorlati felhasználást segítő módon.

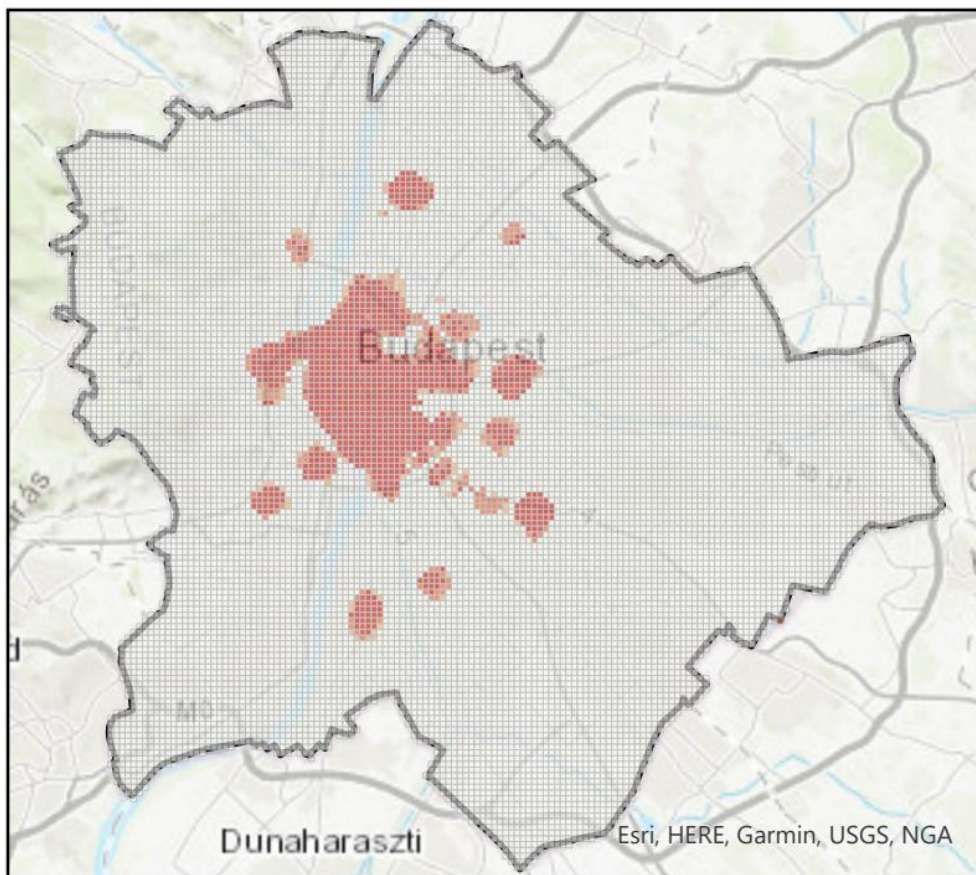
A kutatásom alapvetően a főváros nyolcadik kerületre fókuszál, de a kerületi adatokat (jelen esetben térképeket) nem lehet megfelelően értelmezni a fővárosi bűnözés ábrázolása és elemzése nélkül, ezért vázlatosan, de megszerkesztettem a főváros bűnözési térképét is néhány bűncselekmény esetében. A főváros és az egyes kerületek még mindig nem alkotnak szerves egészet (elsősorban azok a kerületek /egykori önálló települések/, amelyeket 1950-ben csatoltak Budapesthez), viszont Józsefváros évszázadok óta Budapest szerves része, amely a bűnözés térbeli jellemzői kapcsán is jól látható. A kerülethatárok bár kettévágják a vizsgált területet, azonban jól látszik számos forrópont esetében, hogy a neurális terület egyik része még a VIII. kerülethez tartozik, a másik része pedig már másik kerülethez. Ez is mutatja, hogy a bűnözés nem ismeri a kerülethatárokat, ezért azt globálisan (jelen esetben a főváros egészére vetítve) kell és célszerű elemezni.

A kutatás során az alábbi bűncselekményeket vizsgáltam és elemeztem:

- közterületen elkövetett bűncselekmények
- személy elleni erőszak
- lopás
- betöréses lopás
- lakásbetörés
- gépkocsi lopások
- gépkocsi feltörések
- rongálás
- rablás, kifosztás
- garázdaságok, rendbontások
- tulajdon elleni szabálysértések

4.1 Budapest bűnözési térképe

Az összes vizsgált bűncselekményről elmondhatjuk, hogy a belvárosban van a legnagyobb előfordulási gyakorisága. Ennek az oka köztudott, itt a legnagyobb a népsűrűség, (itt laknak és fordulnak meg a legtöbben), itt vannak a legfőbb turisztikai látványosságok, itt található az üzleti és pénzügyi negyed, számos bevásárlóközpont és itt található azok a nagy tömegközlekedési csomópontok is, ahol naponta akár több tízezer ember is megfordul³ (Baji–Csizmady 2019) (12. ábra).

12. ábra: Budapest bűncselekmények által legfertőzöttebb területei (2024)
(saját szerkesztés)

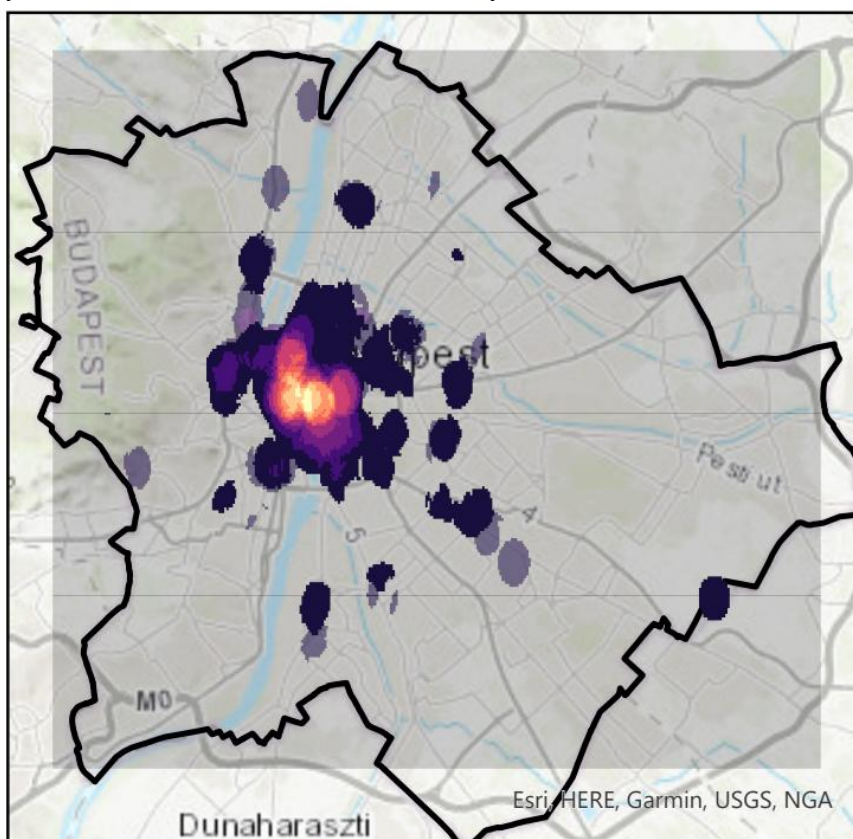
A lakosság szubjektív biztonságérzetét leginkább a **közterületen elkövetett bűncselekmények** rontják.⁴ Ezek azok a deliktumok, amivel elvileg bárki találkozhat az utcán, amit akár az ő sérelmére is elkövethetnek.

³ Nem csak a közlekedési csomópontok, hanem a legnagyobb tömegeket szállító vonalas közlekedési infrastruktúra is (pl. villamos és buszjáratok, metróvonalak).

⁴ Ezt a bűncselekményi kategóriát jelöli az angol nyelv „street crime” típusú bűncselekményeknek.

E bűncselekményi kör egy összefoglaló jellegű kategória, amely több deliktumot foglal magába, így ilyen tényállással nem találkozhatunk a Büntető Törvénykönyvben. Ehhez a kategóriához sorolható például a lopás, a rablás, a kifosztás, a gépjárműfeltörés, gépjárműlopás, zseblogás, garázdaság, testi sértés. Mivel ezeket a bűncselekményeket többnyire az utcán követik el, ezért a szubjektív biztonságérzetet nagy mértékben rontják. Megelőzésük ezért kiemelt jelentőséggel bír, ez jól kitűnik az évértékelő jelentésekből is. Minden vármegyei és települési rendőrkapitányságnak a prioritizált feladatai közé tartozik a közterületen elkövetett bűncselekmények számának a csökkentése.

Ha az ezen bűncselekményi kategóriába tartozó deliktumokat elemezzük, akkor azt állapíthatjuk meg, hogy viszonylag egyenletesen oszlanak el Budapest és az egyes kerületek területén. A belváros felülreprezentáltsága megállapítható, de ez nem olyan mértékű, mint más bűncselekmények esetén (13. ábra).

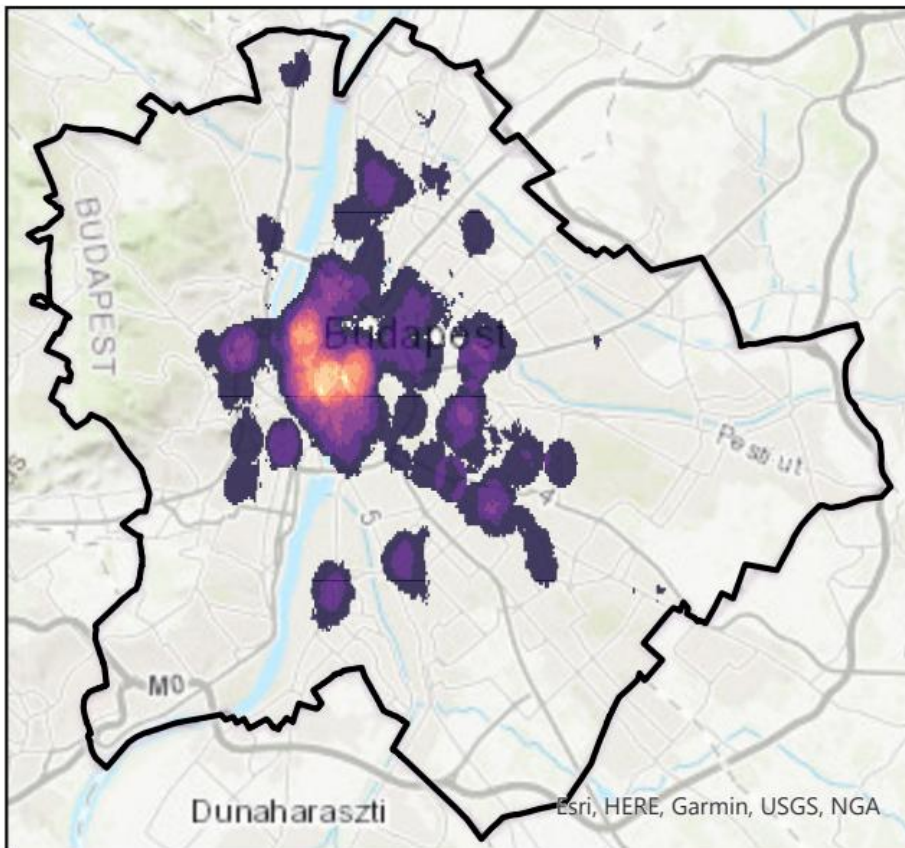

13. ábra: A közterületen elkövetett bűncselekmények eloszlása Budapesten (2024) (saját szerkesztés)

A **személy elleni erőszak** vonatkozásában a belváros felülreprezentált, ennek okait a fentiekben már említettem (átlag feletti népsűrűség, kereskedelmi, pénzügyi, turisztikai és közlekedési szolgáltatások koncentráltasága a belvárosi kerületekben). A belváros mellett viszont a pesti perem is fertőzöttnek tekinthető (X., XIV., XIX, kerületek). Ennek álláspontom szerint több oka lehet.

Egyrészt számos főútvonal (pl. Üllői út) és főbb csomópont található a külső kerületekben (pl. Örs vezér tere). A nagy forgalmú területek magukban hordozzák a konfliktus lehetőségét, amely személy elleni erőszakot eredményez. Másrészt a külső kerületek kocsmái is növelik a bűncselekmények számát. Előfordulnak verekedések, garázdaságok, testi sértések.

A X. és XIX. kerület esetében, mint a személy elleni erőszakok számát növelő tényező, megemlíthetjük a kerület határán található Kőbánya-Kispest vasútállomást és a környékét. Az ország egyik legforgalmasabb vasútállomása, azonban még napközben is jelentős a hajléktalanok, a részegek és nem utolsó sorban a kábítószer-használók száma a vasútállomáson és közvetlen környékén. Mindhárom kerületről megjegyezhetjük, hogy nagyobb részük kertvárosias, olykor falusias jellegű, ahol a vidékies életfelfogásból adódóan hevesebb vérmérsékletűek az emberek, ami részben a magasabb személy elleni bűncselekmények számában mutatkozik meg (14. ábra).

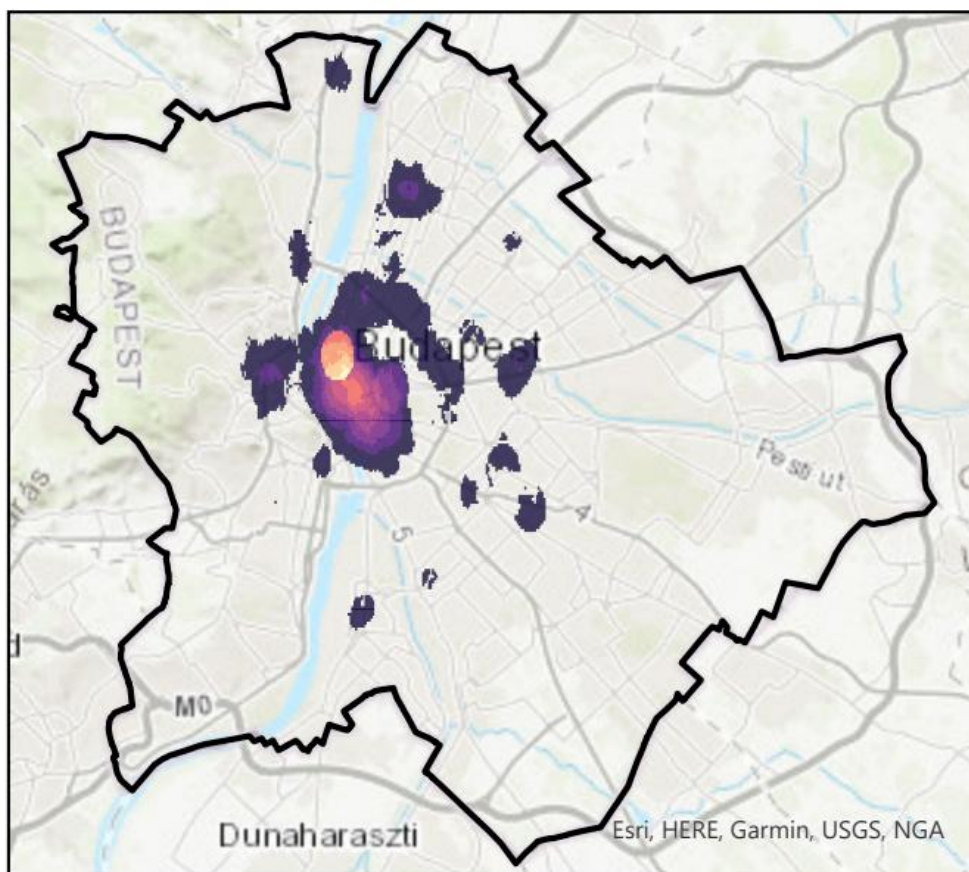

14. ábra: A személy elleni erőszak eloszlása Budapesten (2024)
(saját szerkesztés)

A **rongálás** bűncselekménynél még jobban beazonosítható az elkövetés helye. A 4-es és 6-os villamos vonala rajzolódik ki a térképen (ezek környékén találhatóak a főváros legnagyobb tömegeket vonzó szórakozóhelyei, úgymint a Gozsdu, a Morrisons II., a Remix és számos pub).

A leginkább fertőzött rész a Margit-híd és a Corvin negyed közötti szakasz, továbbá a belvárosi VI. és VII. kerületi megállók. Ez a szakasz nagyjából a belvárosi szórakozóhelyeket öleli fel, ezért itt a rongálások zömét többnyire alkohol vagy kábító hatású szer hatása alatt álló fiatalok követik el.

A Széll Kálmán tér (a 4-es és 6-os villamos vonalán fekszik és metrómegálló mellett található), illetve az Alle és az Örs vezér tér esetében ugyancsak a garázda fiatalok motiválatlan rongálásai rajzolódnak ki a térképen. Megjegyzendő azzal a különbséggel, hogy ezekben a csomópontokban már jóval kevesebb a szórakozóhelyek száma, így inkább a belvárosból a hajnali órákban hazafelé tartó fiatalok azok, akik a bűncselekményt elkövetik. A tömegközlekedési eszközök már be vannak kamerázva, így ott viszonylag kevés bűncselekmény történik. Amikor leszállnak a hazafelé tartó fiatalok, általában akkor követik el a deliktumot (pl. kirakatok betörése, kukák felgyújtása és felborítása, graffitizés) (15. ábra).

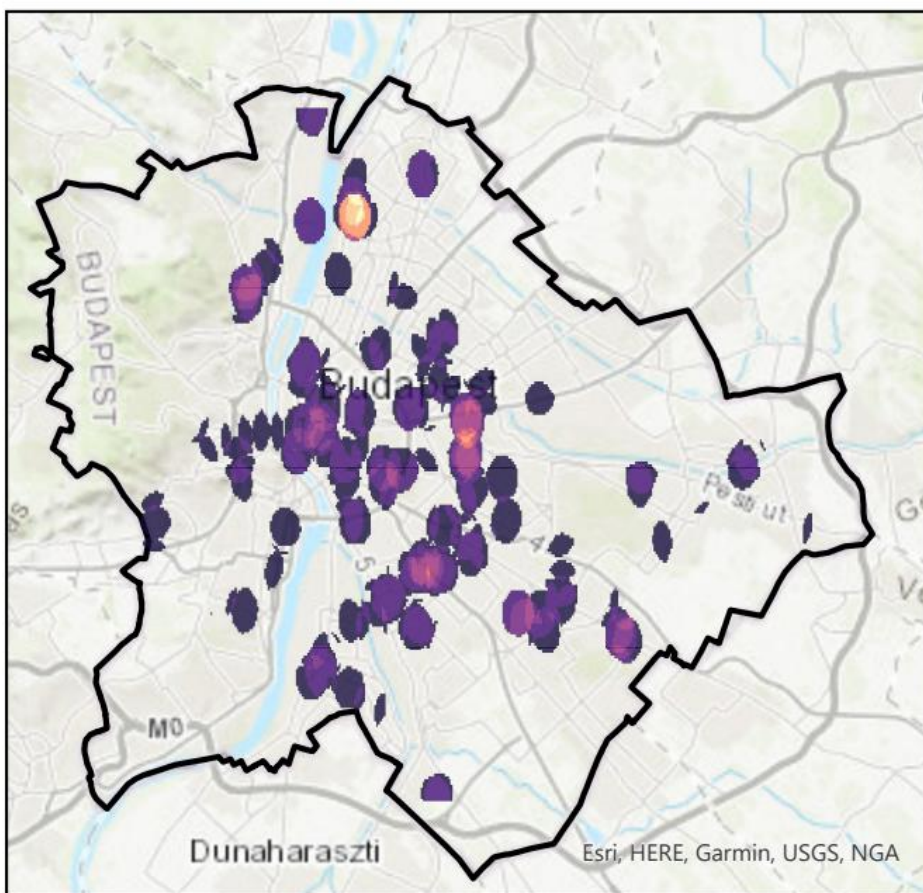
15. ábra: A rongálások eloszlása Budapesten (2024) (saját szerkesztés)

Rendkívül pozitív az a trend, hogy a rendszerváltozás óta hazánkban jelentősen csökkent a **gépjárműlopások és gépkocsi feltörések** száma. Ennek ellenére a bűncselekmény egyes területeken, ha nem is jelentős, de problémaként jelentkezik.

Megfigyelhető, hogy egyes időintervallumokban emelkedik a deliktum száma, főként a gazdasági válságok idején, amikor más, vagyoni elleni főcsoportba tartozó bűncselekmények száma is növekszik (pl. lakásbetörés, gépkocsilopás, zseblopás).

A gépkocsifeltörések többnyire sűrűn lakott, térfigyelő kamerával gyengén lefedett területeken jelentkeznek bűnügyi problémaként. A pesti és a budai oldalon egyaránt megfigyelhető, főként a nagy lakótelepek területén, ahol nagyméretű parkolók találhatóak (Békásmegyér, Káposztásmegyér, Havanna lakótelep). Ezek a lakótelepek a főváros alacsonyabb ingatlanárúkkal rendelkező (ezáltal alacsonyabb státuszú) lakótelepi közé tartoznak, ahol magasabb egyes bűncselekmények aránya.

A térképen nem domborodik ki, azonban alacsony fertőzöttséggel ugyan, de egyes P+R parkolók is érintettek a deliktum által (16. ábra).

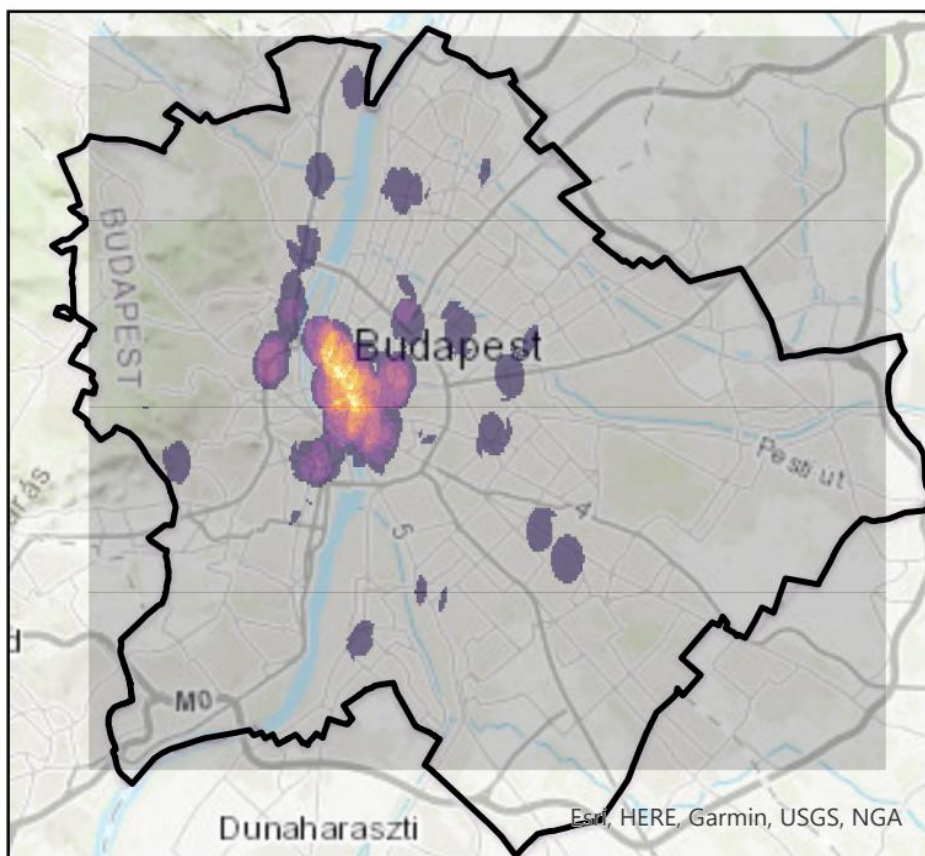
16. ábra: A gépkocsifeltörések eloszlása Budapesten (2024) (saját szerkesztés)

Az egyéb közterületen elkövetett bűncselekményekkel kapcsolatban részletes elemzésbe nem bocsátkozom, mivel többnyire a fentiekben említett tényeket tudnám megemlíteni. Azt azonban érdemes elmondani, hogy a főbb közlekedési és kereskedelmi (bevásárlóközpontok) csomópontok, illetve a HÉV vonala, egészen a Flórián térig bezárólag átlag feletti bűnözési gyakorisággal rendelkezik.

A **betöréses lopások** száma is erős korrelációt mutat az általános megélhetési feltételekkel. A rosszabb gazdasági körülmények, nagyobb esetszámokat produkálnak. A betöréses lopások által leginkább érintett területek Budapesten az alábbiak: A belvárosi (V-VIII. kerület) területek a legtöbb nagyváros esetében fertőzöttnek tekinthetők, nem kivétel ez alól Budapest sem. A többi terület esetében konkrét földrajzi helyet nehéz megadni, inkább ok-okozat megvilágítására nyílik lehetőség.

A bűnelkövetők esetében az elkövetési hely kiválasztásakor fontos szempont a menekülési útvonalak kijelölése. A professzionális bűnelkövetők előre megtervezik a menekülést is, olykor több útvonalat is keresnek (Rózsa – Barabás 2020, Mátyás 2024). A betöréses lopások budapesti földrajzi elhelyezkedésénél is ezt vélem felfedezni. A HÉV vonala környékén tapasztalható magas esetszámokat, a 11-es számú főúthoz való közelség indokolja. Az M3-as autópálya bevezető szakasza és a Róbert Károly körút környéki betörések nagy számát pedig a fenti autópálya nyújtotta menekülési lehetőség indukálja.

A Kőbánya alsó néven ismert területe a fővárosnak ipari funkciójú, ahol számos raktárépület és ipari üzem található. Itt a bűncselekmények számát a raktárépületekben történő betörések növelik (17. ábra).

17. ábra: A betöréses lopások eloszlása Budapesten (2024) (saját szerkesztés)

A **lakásbetörések** fővárosi eloszlása számos érdekes kriminológiai, kriminalisztikai és társadalomföldrajzi törvényszerűsége hívja fel a figyelmet. Köztudott, hogy a bűnelkövetők racionálisan gondolkodnak és a bűncselekményi helyszín kiválasztása többnyire közgazdasági törvényszerűségek szerint működik: „megéri vagy nem éri” (Rózsa – Barabás 2020). A budai kerületek esetében egyértelműen azokon a területeken magasabb a lakásbetörések száma, ahol nagyobb arányban élnek tehetősebb családok. A Hűvösvölgy és 10-es számú út budai vége ezt jól mutatja. A Mamut bevásárlóközpont (Lövőház utca) és környéke esetében a kedvező menekülési útvonalak (pl. 4-es és 6-os villamos, metrójárási), a gyors elvegyülési lehetőség és a várható zsákmány nagysága azok a tényezők, amelyek növelik a terület érintettségét.

A főváros pesti oldalán a belváros érintettsége magas, ennek okaira nem térek ki, mert más deliktumok esetében már ezt megtettem. Érdekes módon Kőbánya alsó ezen deliktum kapcsán is felülreprezentált, annak ellenére, hogy lakás célú ingatlanok rendkívül kis számban vannak jelen. Ennek kapcsán arra gondolok, hogy rosszul statisztikázták a bűncselekményt, és a betöréses lopást lakásbetörésként rögzítették a RobotZsaru Neo rendszerben.

Zugló kertvárosi része szintén érintett a lakásbetörések által. Ez fővárosi viszonylatban is elit környéknek tekinthető, ezért a fentiekben említett kriminológiai elméletek alapján, megéri lakásbetörést végrehajtani, mivel várhatóan jelentős zsákmánnyal távoznak az elkövetők.

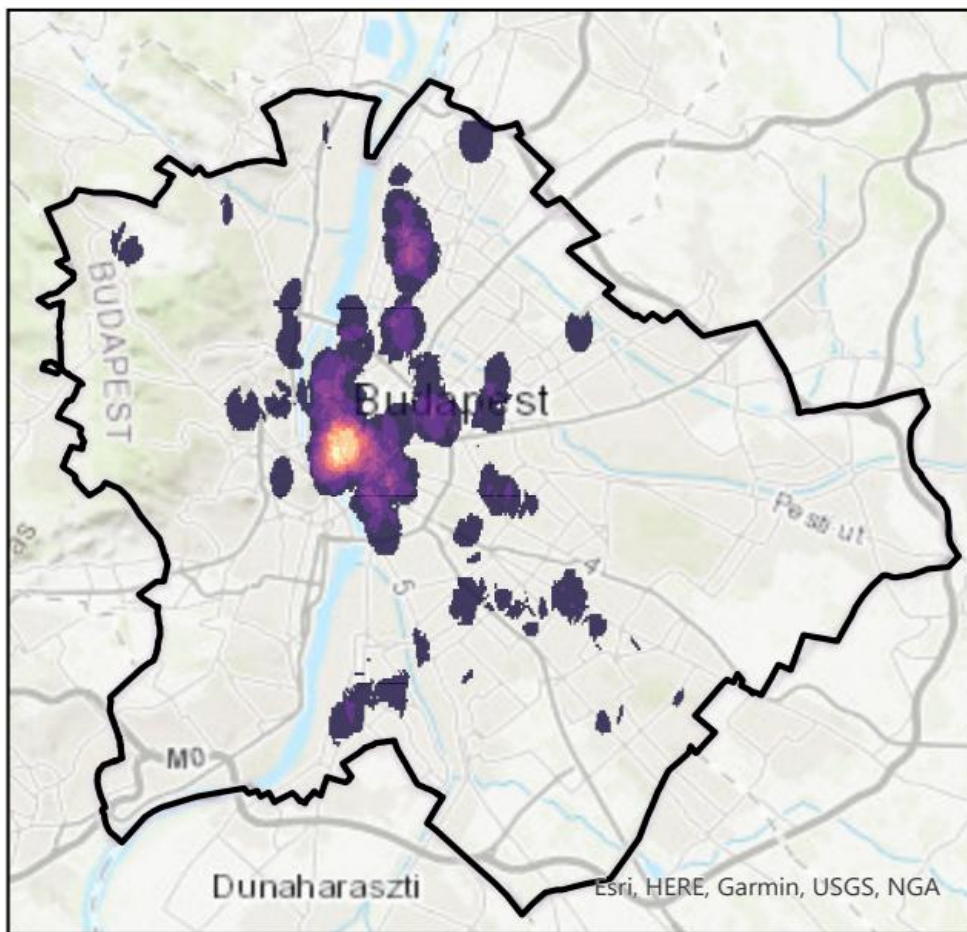
A lakótelepek évtizedek óta kiemelt célpontjai a lakásbetöréseknek.⁵ A magasabb négyzetméterárral rendelkező, rendezett, magasabb státuszú lakónépességgel rendelkező fővárosi lakótelepeken átlag feletti a lakásbetörések száma. A térképen ez jól látszik, a XIII. és IV. kerületi lakótelepek (pl. Káposztásmegyér és Újpesti lakótelep, illetve Csángó és Gyöngyösi utcai lakótelepek), illetve az Üllői út és Nagykőrösi úttal határolt területek is átlag feletti érintettséggel rendelkeznek (pl. József Attila lakótelep).

A főváros északi részén az átlag feletti fertőzöttséget, véleményem szerint a közlekedéscsoporthoz tartozó adottságok okozzák. Az M0-ás autópálya gyors menekülési útvonalat biztosít az elkövetők részére (18. ábra).⁶

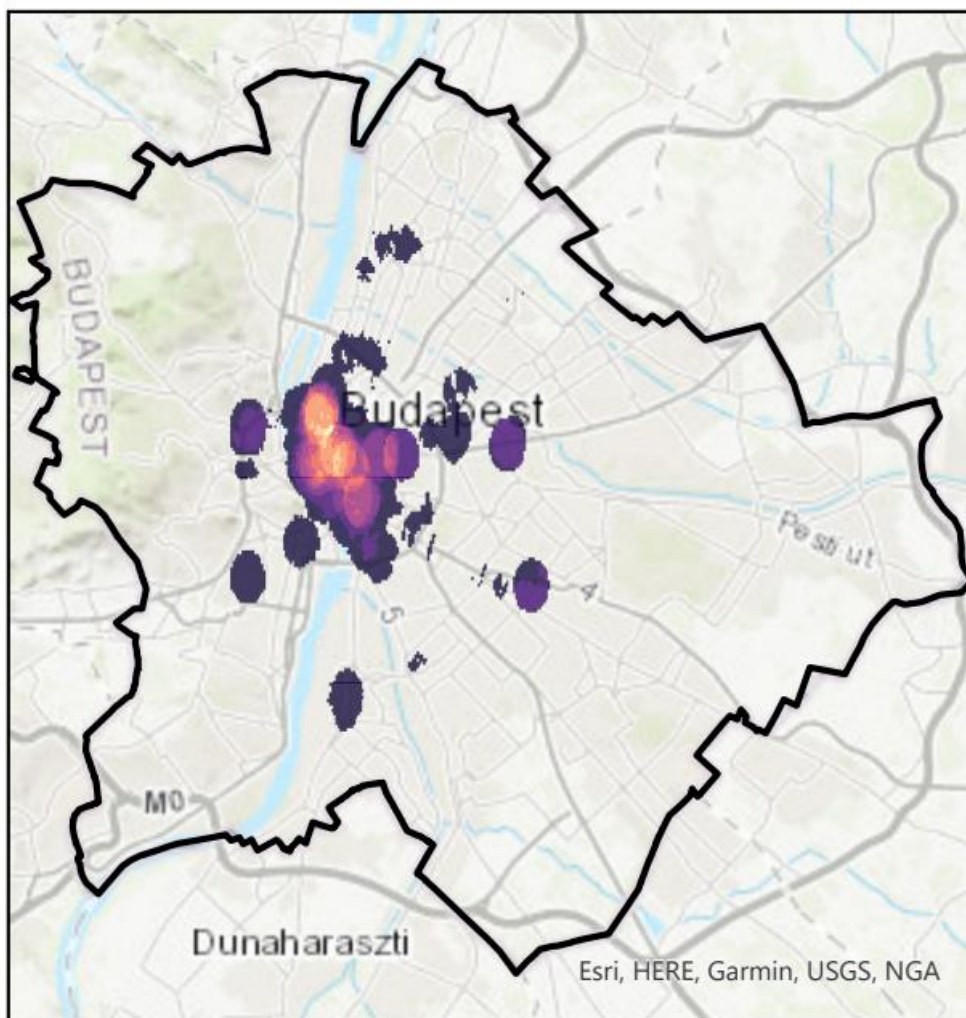
⁵ A lakótelepi lakásbetörések számát korábban több tényező is jelentősen növelte. 1. A lakótelepek amikor megépültek, többnyire fiatalabb korosztály lakta, akik napközben dolgoztak, ezért könnyű prédának ígérkeztek a lakótelepi lakások (lásd: Lawrence E. Cohen és Marcus Felson által kidolgozott rutin tevékenységek elméletét /1979/). 2. A lakótelepi lakások ajtaja egyszerű zárszerkezettel volt ellátva, amit könnyű volt kinyitni. A magas lakásbetörések száma miatt a kilencvenes évektől kezdve megjelent a hevederzár, ami megnehezítette a lakásba történő bejutást. 3. Egy magasabb lépcsőházban több száz ember élt, akik nem ismerték egymást, a nagyvárosi személytelenség következtében pedig nem fordítottak kellő figyelmet a lakótársak egymás vagyontárgyaira és lakására.

⁶ Magamat kissé megcáfolva, az autópályák amellet, hogy jó menekülési útvonalként szolgálnak, jó alapot adnak a felderítés során is, mivel az elmúlt években jelentősen nőtt a VÉDA kapuk száma, amely akár valósidejű követését is lehetővé teszi az autópályán haladó személygépjárműnek. A Véda-hoz hasonlóan a NÚSZ és trafipax felvételek is segítségül hívhatóak.

18. ábra: A lakásbetörések eloszlása Budapesten (2024) (saját szerkesztés)

A **lopás** bűncselekmény esetében többnyire a fentiekben elmondottakat lehet megismételni, így ettől eltekintek. Azt azonban megjegyzem, hogy a lopás deliktum többnyire a nagy forgalmú, nagy népsűrűséggel rendelkező területeken realizálódik. A jogsértés nagyobb része bolti lopás, kisebb része pedig zseblogás. Ez utóbbi deliktumnak kedvez a nagy tömeg, az emberek figyelmetlensége (Rózsa – Barabás 2020). A csomópontok szépen kirajzolódnak, a Kőbánya-Kispest Vasútállomás / Bevásárlóközpont, az ALLE bevásárlóközpont, Westend (itt a Nyugat Pályaudvar is emeli az értékeket), az Örs vezér tere (Árkád, IKEA, tömegközlekedési eszközök megállóhelyei), a Széll Kálmán tér (tömegközlekedési eszközök megállóhelyei), Kelenföld (vasútállomás). Ezen helyek napi szinten több tízezres forgalmat bonyolítanak. A zsebtolvajok főként a tömegközlekedési eszközök megállóhelyein, a járműre váró személyeket károsítják meg, illetve a zsúfolt tömegközlekedési eszközön utazókat. Utóbbi esetben a sértettek sokszor csak akkor veszik észre, hogy bűncselekmény sértettjévé váltak, amikor leszállnak a közlekedési eszközről. Ez sok esetben a fenti nagy csomópontokat jelenti (19. ábra).

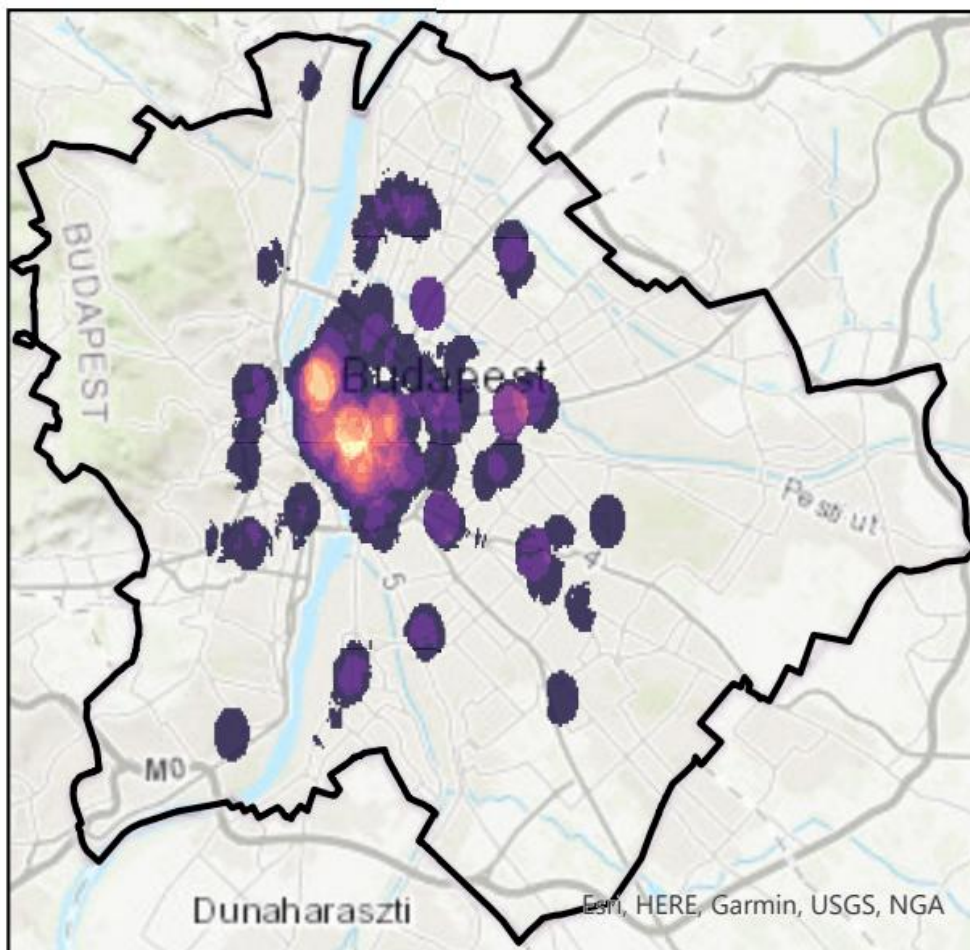

19. ábra: A lopások eloszlása Budapesten (2024) (saját szerkesztés)

A **tulajdon elleni szabálysértés**, főként a kisebb értékű vagyron elleni szabálysértéseket takarja (nagyraészt bolti lopások). Ez többnyire 50 000 Ft alatti lopást jelent. Ennek kapcsán a nagy bevásárlóközpontok rajzolódnak ki a térképen. Jól beazonosítható a Campona bevásárlóközpont és a soroksári IKEA is.

Ezen jogsértés vonatkozásában megemlítem, hogy hatalmas látenciával számolhatunk, mivel a sértettek a későbbi hosszadalmas rendőri eljárás következtében, sok esetben inkább elállnak a feljelentéstől. Amennyiben a káruk megtérül (pl. egy bolti lopásnál a biztonsági őr megfogja az elkövetőt és elveszi tőle az eltulajdonított tárgyat), akkor még kisebb az esélye a hatósági eljárás megindulásának, vagy a cselekmény látenciában marad (20. ábra).⁷

⁷ Egy több országra kiterjedő nemzetközi felmérés megállapította, hogy a lopás bűncselekmény több mint felét nem jelentik a hatóság részére. Egy amerikai felmérés szerint az USA-ban minden harmadik deliktum jutott csak a hatóság tudomására. Az alacsony feljelentési hajlandóság mögött

20. ábra: A tulajdon elleni szabálysértések eloszlása Budapesten (2024) (saját szerkesztés)

4.2 Józsefváros bűnözési térképe

A főváros nyolcadik kerületének vonatkozásában ugyanazokat a bűncselekményeket vizsgáltam és elemeztem, mint Budapest esetében. Ezt azért tartottam fontosnak, hogy könnyen összevethetőek legyenek a rész-egész viszonylatában a különböző bűncselekmények és a főbb térbeli folyamatok. Józsefváros esetében az elemzés részletesebb lesz, mint az a főváros egészének vonatkozásában megfigyelhető, mivel ezt a területet magam is kifejezetten jól ismerem, itt töltöttem el pályafutásom mintegy egyharmadát, másrészt pedig ez a szűkebb kutatási területe az értekezésemnek.

---

a kár csekély értékét, a rendőrséggel szembeni felderítési bizalom alacsony fokát, illetve a bűncselekmény túl kései észlelését jelölték meg a megkérdezettek. Egy ugyancsak amerikai felmérés állapította meg, hogy 49 bolti lopásból egyet vesz észre a tulajdonos, a hatóságot pedig csak minden második esetben értesítik (Rózsa – Barabás 2020).

Az elemzést a **lopás** bűncselekménnyel kezdem, ami a kerületben is a legnagyobb esetszámú deliktum. A legtöbb lopást generáló helyszín a tömegek által látogatott, bevásárló központokban található kereskedelmi funkciójú üzletekhez köthető. Általánosságban kijelenthető, hogy a bevásárló központokban a ruházati és drogériai termékeket forgalmazó üzletek sérelmére történik túlnyomó részt a bűncselekmény. A fenti tény a kerületben található kereskedelmi egységekre is igaz. Józsefváros vonatkozásában megemlítenéd a Corvin negyedben található Corvin Pláza (Futó utca 37. szám), a Népszínház negyed-Palota negyed határán a Blaha Lujza téren lévő Europeum bevásárló központ (Blaha Lujza tér 3. szám), és a szintén ott található Corvin áruház (Blaha Lujza tér 1-2 szám), az utóbbi áruház bár rehabilitáción esett át az elmúlt években, azonban megtörtént az ismételt átadása és az üzleteket újra megnyitották. Ez érződik a lopás bűncselekmények számának növekedésében is.⁸

A legnagyobb pláza a kerületben Kerepesdűlőn található, amely az Aréna Mall, ez a pláza nem csak kerületi szinten, hanem kijelenthető, hogy országos viszonylatban is az egyik legnagyobbknak mondható.⁹

A felsorolt plázákban a lopási cselekményeket nem feltétlenül helyi lakosok követik el, mivel mindenki számára nyitva álló helyszínekről van szó, amelyek járművekkel és tömegközlekedési eszközökkel is könnyen megközelíthetők.

A plázákban és azok környékein a sértett személyek sérelmeire az elkövetők jellemzően zsebtolvajlás útján, vagy vásárlás közben letett táská telefon stb. követnek el lopást. A bevásárlóközpontok vonatkozásában segítik a nyomozást a nagy számban telepített térfigyelőkamerák. Amennyiben a felvételek megőrzési ideje alatt beérkezik a hatósági jelzés a felvétel megőrzésére, úgy az nagyban segítheti a nyomozást.¹⁰

A járművek tekintetében szükséges megemlíteni, hogy leggyakrabban feltehetőleg a sietségből, kapkodásból adódó figyelemvesztés miatt nyitva hagyott gépjárművekből történő alkalmi lopás a legmeghatározóbb (például a gépjármű látható utasterében hagyott táská, mobiltelefon, laptop, tablet vagy bármilyen könnyen értékesíthető tárgy). Elvértve történik ezekben a parkolóknak dolog elleni erőszakkal (gépjárműfeltörés) avagy jeladó blokkolásával, illetve egyéb más módszerrel lopás. Ennek az oka részben az, hogy a parkolóból való kihajtáskor rendszámfelismerő kamerarendszer működik, amely alapján jól beazonosítható a bűncselekmény időpontja, ezáltal a későbbiekben az elkövető személye is (pontosan lehet később követni a gépjármű haladását).

---

⁸ A bűncselekmények számban érzékelhető volt a felújítás idején némi visszaesés. 2018-ban kezdtek el bontani az épületet bevonó alumínium vázát, a felújított üzlet – minden szintje – 2023-ban nyílt meg ismét. Ez meglátszott a bűnügyi statisztikában is.

⁹ A bevásárlóközpont korábbi neve Arena Pláza volt. Ez nemcsak Magyarország, hanem Közép-Európa legnagyobb területű bevásárlóközpontja, amelyet a régi Ügető helyén építettek fel, 2007-ben. A bevásárlóközpont 66.000 négyzetméter alapterületű és több mint 200 üzlet, Tesco hipermarket, mozi, fantáziapark és 2800 férőhelyes parkoló is található benne (<https://www.arenamall.hu/>, https://hu.wikipedia.org/wiki/Arena_Mall).

¹⁰ A kamerafelvételek megőrzésének törvényben maximált határideje 72 óra, mely indokolt esetben (pl. rendőrségi eljárás) meghosszabbítható.

A plázák legszűkebb kültéri környezetében a leggyakrabban az oda érkezők lezárt vagy le nem zárt kerékpárjai, rollerjei azok, amelyeket előszeretettel tulajdonítanak el.

Szélesebb spektrumon nézve a térképet, a lopás vonatkozásában a plázákhoz és annak környezetéhez vezető érkezési és távozási útvonalak a meghatározóak. Ha az általános telefon, laptop, egyéb elektronikai eszközök eltulajdonítását vesszük alapul, akkor a plázák vonzaskörzeteiben számtalan egymást érő elektronikai cikkek adás-vételével foglalkozó üzlet van. A bűnözők a mai korban az eltulajdonított tárgyakat nem őrizgetik, azokon a lehető legrövidebb időn belül igyekeznek túladni. Egyrészt tartva a lebukás kockázatától, másrészt, bár ár alatti haszonnal, de leggyorsabban így tudják értékesíteni a lopott dolgot.¹¹

A Palota-Corvin negyed, valamint a Csarnok-Corvin negyed által határolt területeknek a József körúthoz közelebb eső utcáiban lévő társasházak szinte mindegyikében található „Airbnb” lakás, melyek rövid távra kerülnek kiadásra. Ezekhez a lakásokhoz tartozó kulcsok általában egy kis széfben a társasházakban, illetve azok bejárati kapuin találhatóak. A klasszikus lakásbetöréseket elkezdte felváltani az „Airbnb” lakásokhoz tartozó széf megrongálása útján történő kulcs megszerzését követően a lakásba bejutva a gyorsan mozdítható ingóságok eltulajdonítása.¹²

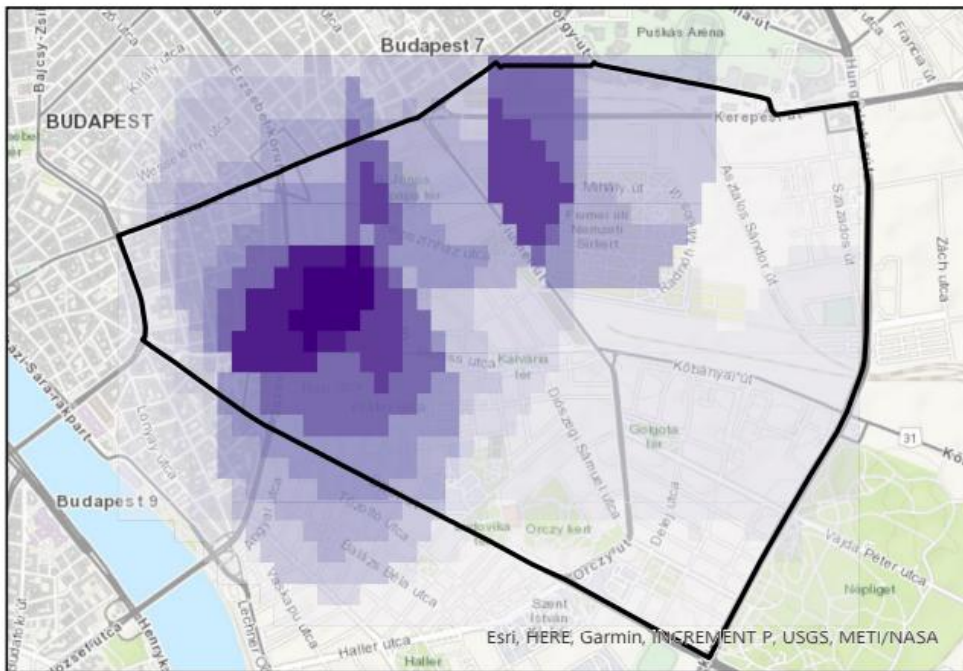
Végezetül a ponttérképen a Keleti pályaudvar és környéke az a hely, ahol több esetben történik lopási cselekmény. Nagyon magyarázni nem szükséges az okokat. Itt nagyszámú az átmenő gyalogos személyforgalom, az ország egyik legforgalmasabb vasúti pályaudvara, található itt metrómegálló, a felszínen szignifikáns a buszforgalom stb. Az alkalmi lopásokra szakosodott bűnözői réteg egy része a pályaudvaron és környékén várja és szemeli ki leendő áldozatát. Jelentős a zsebtolvajlással elkövetett lopások száma (kihasználva a figyelmetlenséget és tömeget), de sok esetben az utasok és turisták figyelmetlenségével visszaélve, a felügyelet nélkül hagyott kisebb táskákat és egyéb értéktárgyakat tulajdonítják el a keleti pályaudvari szarkák.

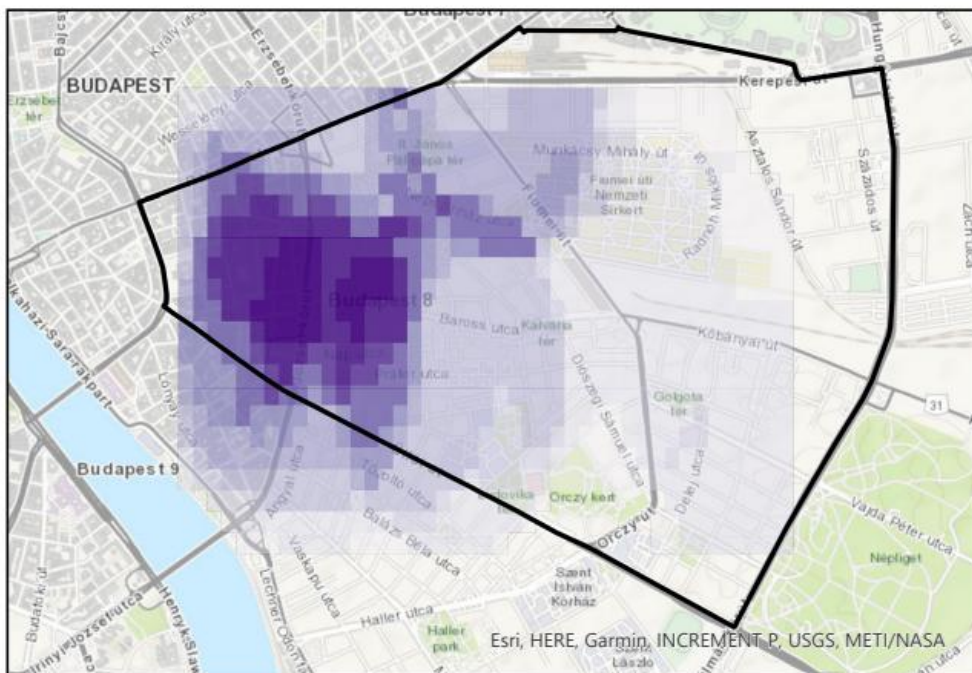
¹¹ Cromwell és munkatársai betörőkkel és orgazdákcal csináltak interjúkat, és ennek során hat féle orgazdát tudtak elkülöníteni. 1. hivatásos, 2. időszakosan tevékenykedő, 3. társulós, 4. környékbeli szélhámos, 5. kábítószer-kereskedő, 6. amatőr (Cromwell et al 1993 után Rózsa – Barabás 2020). A bevásárlóközpontokban és a plázákban eltulajdonított tárgyak jelentős része orgazdákcal köt ki. Jelen esetben úgy vélem, hogy sokszor hivatásos orgazdákcal kerülnek az eltulajdonított tárgyak.

¹² Ez a lakásbetörési forma nemcsak Budapesten, hanem más kelet-közép-európai fővárosban is megjelent (pl. Pozsony). Az első híradások (média és rendőrségi felhívás, továbbá rendőrségi évrtekkelő jelentések) 2023-ban jelentek meg erről az új fajta elkövetési módról. A betörők főként elektronikai eszközöket és más, orgazdákcal könnyen és gyorsan értékesíthető tárgyakat tulajdonítanak el. Budapesten elsősorban a VII. és VIII. kerületben követnek ilyen típusú bűncselekményeket, ami azzal van összefüggésben, hogy itt található a legtöbb rövid távra kiadott lakás. A betörésnek két módszere van, az egyik, amikor még nem érkeztek meg a vendégek (többnyire külföldiek). Ebben az esetben a lakás felszerelési tárgyait tudják csak elvinni (pl. televízió, hifi, ágynemű, kávéfőző, kenyérpíró stb.). A másik esetben kifigyelik a lakásba érkezőket és a távozásuk után hatolnak be az ingatlanba. Ekkor főként az otthagyt csomagokat dézsmálják meg (pl. készpénz, ékszerek laptop, tablet, márkás ruhák, stb.) (MH 2023, Ma7 2024).

Bűnügyi szempontból érdekesnek tekinthető az Orczy-negyed és környéke, ahol meglepően alacsony ezen bűncselekményi kategória aránya. Feltételezhetjük azt, hogy a sikeres tömbrehabilitációs munkálatok azok, amelynek köszönhető az átlag alatti érintettség, illetve a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Karának. Az ott dolgozó és rendőri egyenruhát viselő tanárok és diákok látványa mindenképp visszatartó erő a bűnelkövetők számára (21-22. ábra).

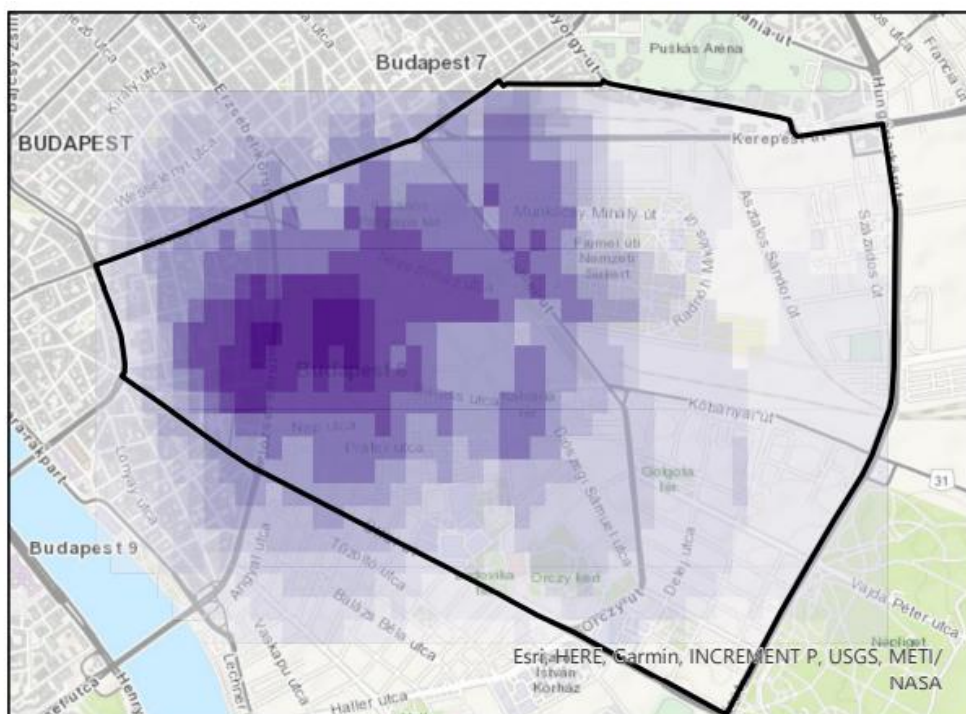
21. ábra: A lopások eloszlása Józsefvárosban (2024) (saját szerkesztés)

22. ábra: A betörései lopások eloszlása Budapesten (2024) (saját szerkesztés)

A **tulajdon elleni szabálysértések** esetében is elmondható szinte minden, amit a lopás bűncselekményi alakzatánál megemlítésre került, pár kiegészítést azért tennék. Kerületi szinten jellemző a szabálysértési értékhatáron belül elkövetett élelmiszerlopások nagy száma. Ez mindenképp egy józsefvárosi specifikumnak tekinthető. Ennek az okát én abban látom, hogy kerületi vonatkozásban az országos mérték felettinek tekinthető az átlag alatti jövedelemszinttel rendelkezők aránya. A megélhetési bűnözés kifejezést sokan nem kedvelik, mert erkölcsileg nehezen tolerálható, hogy bárki is bűncselekményt kövessen el, ezen okra hivatkozva. Ha ennek a kifejezésnek keresünk létjogosultságot akkor Budapest bűnözésföldrajza tekintetében az kriminológiai szempontból Józsefvárosban is létfenntartó bűnözésként értelmezett.

Rongálás vonatkozásában az elkövetői kört gyakorta az alkoholt, kábítószer vagy új pszichoaktív anyagot használók jelentik, tekintettel arra, hogy a társasházakban történő szerhasználat ismételten visszatért és a lépcsőházakba, szeméttárolókba való bejutásuk számos esetben úgy történik, hogy a kapuk mágneszárait tönkreteszik (23. ábra).

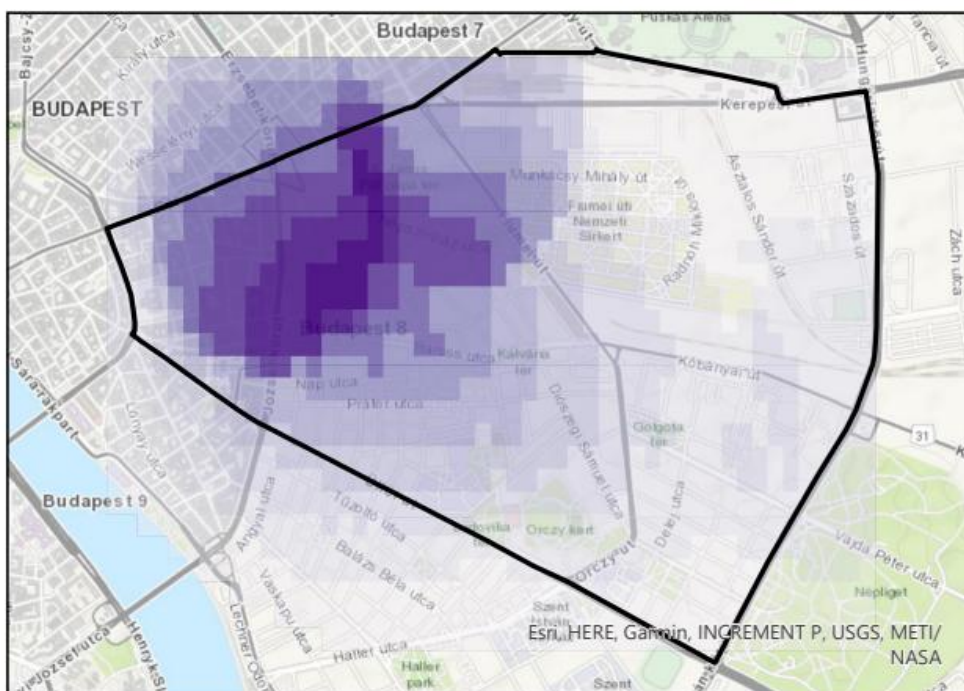
23. ábra: A tulajdon elleni szabálysértések eloszlása Józsefvárosban (2024)
(saját szerkesztés)

Az „**egyéb közterületen elkövetett bűncselekmény**” kategóriába sorolt bűnesetek által a közlekedési csomópontok, a Blaha Lujza tér, a Rákóczi tér és a József körút vonala a leginkább érintett területek. Ahol több ember megfordul, ott jellemzően nagyobb lesz az esélye a bűncselekmény elkövetésének.

Józsefvárosban kiemelendő a kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmények köre, melyek ezen a területen, ahol a térkép is jelzi kiemelkedően magas számban vannak jelen. A Blaha Lujza téren és környékén ahány utcai „díler” kerül elfogásra, annyi új lép a helyére, mert megéri ott lenni, hiszen a fogyasztók is ott keresik őket.

Továbbá kiemelendő a garázdaság és a testi sértés, az előfordulási gyakoriságuk okán az egyéb közterületen elkövetett bűncselekmények körében. Ez a két bűncselekmény gyakran halmazatban áll egymással, vagyis, ha az egyik megtörténik, akkor sok esetben a másik is. Az elkövetők többségében fiatal felnőttek vagy fiatalkorúak. A társadalomban tapasztalható feszültségek hatására növekszik a fiatalok agresszivitása, ami növeli a garázdaságok és a testi sértések számát is (Németh 2020). A két deliktummal kapcsolatban megemlítem, melyre számos kutató, többek között Sivadó Máté is felhívta a figyelmet, hogy a droghasználat növeli az agresszivitást, ami emeli a garázdaságok és a testi sértések számát (Sivadó 2020).

Megjegyzendő a DELTA Program (Drogellenes Totális Akcióterv)¹³, illetve a 2025. évi XIX. törvény¹⁴ számos módosítást hozott a hatályos BTK vonatkozásában többek között, úgy a vagyon elleni deliktumok, mint a garázdaság tényállását is kiegészítette, fokozottabban szankcionálva a kábítószerrel való kapcsolatot. A fentiekben említettem, hogy milyen droghasználattal kapcsolatos anomáliák vannak a VIII. kerületben, így az összefüggés jól látszik a szerhasználat és az erőszakos bűncselekmények száma között (24. ábra).

24. ábra: Az egyéb közterületen elkövetett bűncselekmények eloszlása Józsefvárosban (2024) (saját szerkesztés)

A klasszikus **gépkocsifeltörések** kiemelkedő száma már nem detektálható, de szórványosan megfigyelhető továbbra is. A Tisztviselő telep Józsefvárosnak egy kertvárosiasabb része. A kapott adatok alapján látható, hogy ott fordult elő a legtöbb gépkocsi feltörés. Térfigyelő kamerák vannak telepítve a Tisztviselő telepre is, azonban minden szegletét nem látja, mivel nagy a távolság az egyes eszközök között, ugyanakkor a lefedettséget és látószöveget hátrányosan befolyásolják a fák is.¹⁵

¹³ 2025 márciusában indított átfogó magyarországi rendőrségi és társadalmi stratégia a kábítószer-bűnözés visszaszorítására. Célkitűzése a kábítószer-kereskedelem felszámolása, a kínálat csökkentése és a prevenció erősítése.

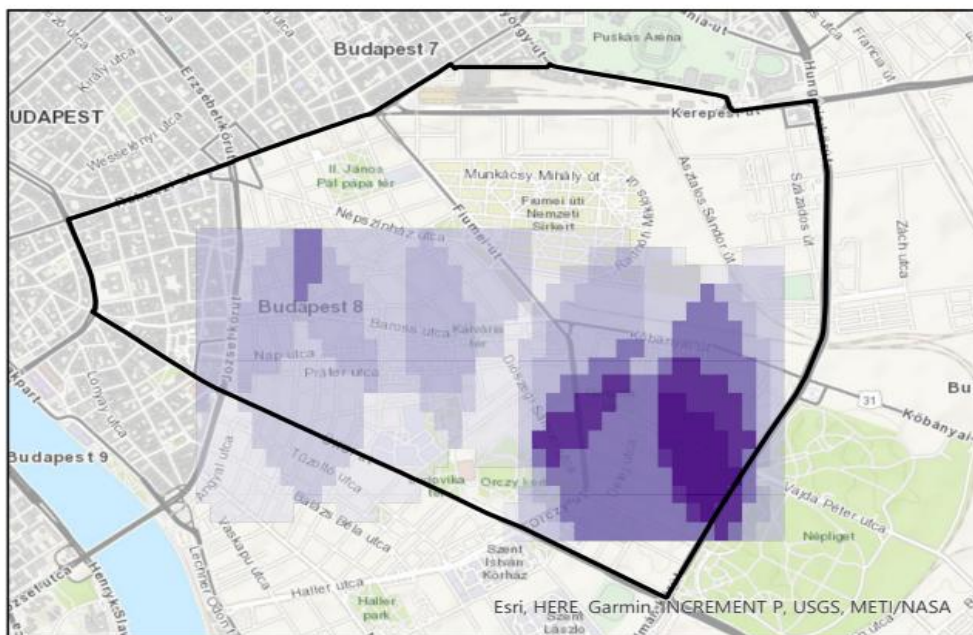
¹⁴ A kábítószer előállításának, használatának, terjesztésének, népszerűsítésének tilalmával összefüggő törvénymódosításokról.

¹⁵ A térfigyelő kamerák egyre nagyobb számban vannak jelen Magyarországon is a közterületeken. De, mint arra számos szerző felhívja a figyelmet, minőségi és mennyiségi hiány

A gyalogos, valamint a személygépjármű forgalom a Tisztviselő telepen elenyésző. A bűnözőnek a „nyugodt” elkövetéshez ezen körülmények nagyban segítenek és kedveznek.

Megemlítendő, hogy a Ganz negyedben található Józsefvárosi piac utódja, ahová a viszont a kereskedőktől az egyszerű vásárlóig szinte mindenki gépjárművel érkezik. Így ott is jelen vannak gépkocsi feltöréshez „értő” elkövetők, hiszen elég csak egy a kocsiban felejtett, látható helyen lévő táska, és már is felkelti az érdeklődését a fürkésző szemeknek.

Ezen jelenség elmondható és igaz általánosságban a kerület többi részére is. Általában, ha terepszemlélet követően „tutinak” érzi az elkövető az optimális helyzetet (kamera hiánya, jól látható helyen elhelyezett érték, kis forgalom), akkor kezdi meg a gépkocsifeltörést (25. ábra).

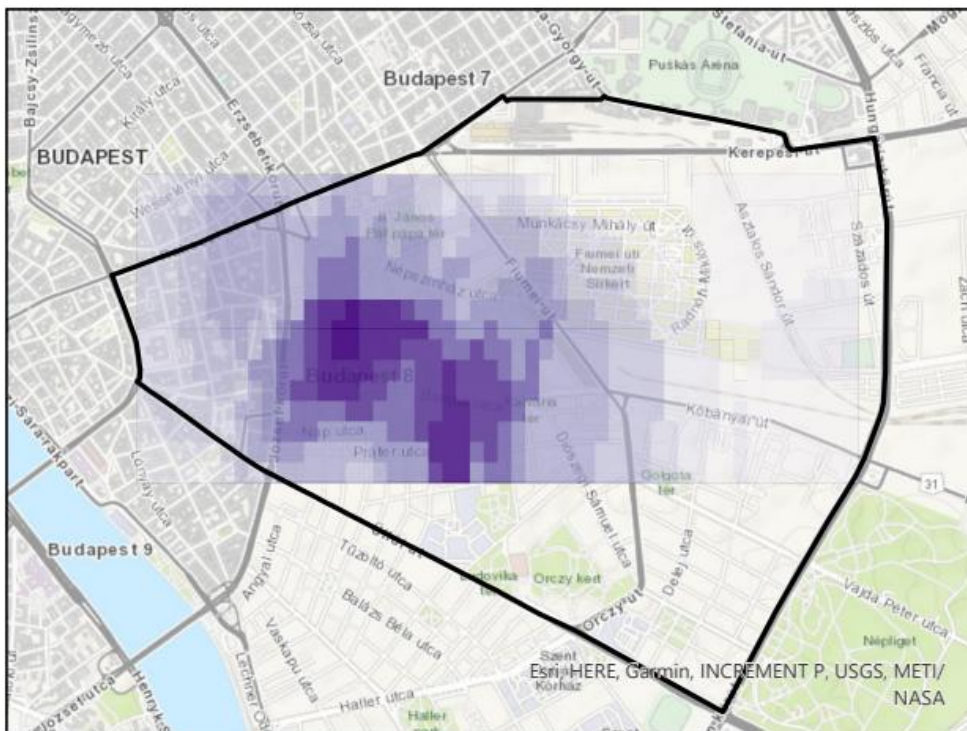
25. ábra: A gépkocsifeltörések eloszlása Józsefvárosban (2024) (saját szerkesztés)

A lakásbetörések a térkép alapján a legjobban a Csarnok és Corvin-negyed, továbbá a József körút vonalát érintik. A helyszíneket jellemzően könnyű megközelíthetőség szempontok szerint, úgy választják meg általában az elkövetők, hogy a társasházba a lehető legkönnyebb be- és kijutás biztosított legyen (pl. a kapuk kódjainak ismerete¹⁶).

is van ezen a területen. Egyrészt darabszámban is szükséges lenne még több kamerára, másrészt pedig a meglévők minősége sem tökéletes. A nem elegendő számú kamera miatt a felhasználók (az önkormányzatok) sokszor azt a megoldást alkalmazzák, hogy a kamerát úgy állítják be, hogy nagyobb területet tudjon pásztázni, ez viszont a minőség rovására megy (Mátyás 2020). Ez tapasztalható a VIII. kerület egyes részein is, így Tisztviselő telepen.

¹⁶ A kapukódokat vagy kifigyelés útján szerzik meg az elkövetők vagy megvásárolják például a postásoktól.

Általában a régebbi típusú körfolyosós társasházakban fordulnak elő lakásbetörések. A klasszikus lakásbetörésekről a fent említettek alapján feltételezhetően ezen elkövetői réteg áttért a kevesebb kockázattal járó „Airbnb” lakásokból lopásra a korábban írtak szerint (26. ábra).

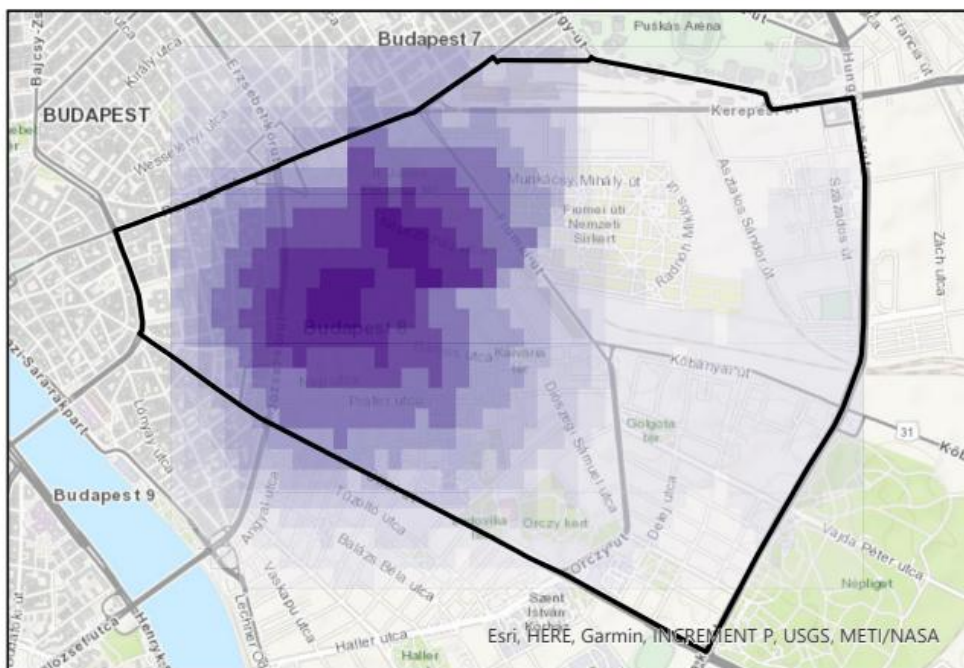
26. ábra: A lakásbetörések eloszlása Józsefvárosban (2024) (saját szerkesztés)

A **rongálás** bűncselekmények elkövetésében nehézkes a logikai kapcsolatok feltárása. A főváros bűnözési térképe kapcsán már részletesen írtam a bűncselekményről és az elkövetési formákról. Józsefváros esetében is több dolog megismételhető lenne ezzel kapcsolatban. A motiváció ebben a kerületben is hasonló (motivált és motiválatlan rongálás). A VIII. kerület esetében talán annyi helyi sajátosság emelhető ki, hogy a kábítószer-fogyasztás következtében nem nagy számban ugyan, de előfordulnak a fentiekben is említett lépcsőházi rongálások. Ezek az elkövetők többségében helyi lakosok, akik valamilyen új pszichoaktív szer, esetleg alkohol hatása alatt állnak.

A graffiti jellegű rongálás itt is megjelenik, mint sajátos önkifejezési forma. Diffúz módon, a kerület számos területén előfordul. Számos „alkotó” a kerületben is a jól látható helyen közterületeken végez ilyen jellegű rongálást (27. ábra).

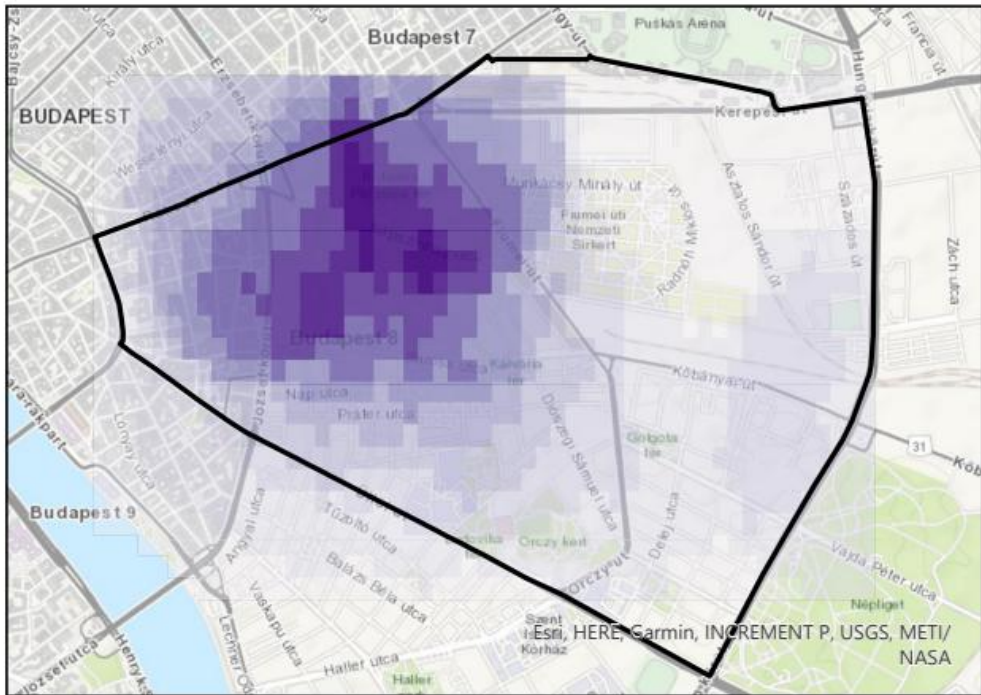

Ez sok problémát okozott a VII. kerületben is, ahol a futtatók megvették számos belvárosi lakás kapukódját, és a prostituáltak a régi építésű házak pinchelyiségekben vagy a már kevesek által használt cselédlépcsők lépcsőfordulóiban intézték el a „fuvart”.

27. ábra: A rongálások eloszlása Józsefvárosban (2024) (saját szerkesztés)

Személy elleni erőszakos bűncselekmények: Leggyakrabban a rablás és kifosztás az, ami előfordul ezen bűncselekményi kategóriában. A helyszínek általában a közösségi közlekedési útvonalak, ott portyáznak az elkövetők. A megállóknál vagy közlekedési eszközökön alvó esetleg valamilyen szertől befolyásoltság hatása alatt álló személy sérelmére a kifosztás az, ami a leggyakrabban előfordul, de kihasználásra kerülnek a valamilyen testi fogyatékossgal szenvedők vagy védekezésre képtelen kiskorú személyek is. A rablást elkövetők körében közterületeken és közönség számára nyitva álló egyéb helyeken megemlítendő még a lopásnál írt áruházak és üzletek is, amikor a tetten ért tolvaj a dolog megtartása végett alkalmaz erőszakot, illetve az élet vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetést [Btk. 365. § (2)]. Ebbe bele esik Budapest egyik legnagyobb villamos vonala, a kerületen áthaladó 4-6-os, amelyen számtalan zseblopás történik napi szinten, és a korábban említett bevásárlóközpontokban, illetve azok környezetében (28. ábra).

28. ábra: A személy elleni bűncselekmények eloszlása Józsefvárosban (2024)
(saját szerkesztés)

5 KÖVETKEZTETÉSEK ÉS JAVASLATOK

1 Hipotézis: Budapest egyes kerületeiben az eltérő városszerkezeti övekben különböző a bűncselekményi struktúra.

Feltételezésem azon alapult, hogy az eltérő térszerkezeti övekben eltérő szocioökonómiai státuszú emberek élnek, akik más típusú bűncselekményeket követnek el, továbbá az eltérő településszerkezeti öv, más típusú deliktum elkövetésére indukálja az elkövetőt is. Az első hipotézis csak részben igazolódott be, részben azért mivel a városszerkezeti övek mára a nagyvárosokban mozaikossá váltak, számos esetben nehéz elkülöníteni az egyes funkcionális területeket. A belvárosi területek viszont profiltisztábbak, ott egyértelműebben elkülöníthetők a nagyvárosi bűnözésre jellemző deliktumok. A településszerkezet nem egy élesen elhatárolt övezetet jelent napjainkban, hanem egy kriminológiai szempontból eltérő forró pontokból álló struktúrát eredményez, ahol a funkció a meghatározó, nem a történelmileg kialakult övezetesség.

2. Hipotézis: A reurbanizáció folyamatai statisztikailag szignifikáns pozitív hatást gyakorolhatnak lokálisan is a józsefvárosi rehabilitált területekre, amely hatás egyaránt megmutatkozik a bűncselekmények számának csökkenésében, valamint a bűnözési struktúrában bekövetkező kedvező irányú változásokban.

A kettes számú hipotézisem azon a feltételezésen alapult, hogy a reurbanizáció hatására kicserélődött lakosság többnyire a fiatalabb, a tehetősebb és kvalifikáltabb rétegből kerül ki, akik alacsonyabb bűnözési hajlandósággal rendelkeznek.

Kutatásom szerint a hipotézis igazolást nyert, mivel Józsefváros számos területén, ahol rehabilitációs munkálatok történtek (pl. Corvin-negyed, Orczy-kert és Diószegi utca környéke), ott jelentősen csökkent a regisztrált bűncselekmények száma. Ami pedig említésre méltó, hogy nem csak a bűncselekményi értékek, hanem a bűncselekmények szerkezete is változott. Kevesebb az erőszakos és a megélhetési bűnözés kategóriájába sorolható deliktumok aránya. Úgy gondolom, hogy ez még inkább alátámasztja az építészeti bűnmegelőzés fontosságát is.

3. Hipotézis: A vagyon elleni deliktumok előfordulásának gyakorisága a főváros esetében a belvárosi kerületekben szignifikánsan magasabb lesz, mint a külső kerületekben.

Arra alapoztam a hipotézisemet, hogy a belvárosban a nagyobb népsűrűség miatt jóval többen fordulnak meg, mint a külső kerületekben, amely kedvez számos vagyon elleni bűncselekmény elkövetésének (pl. zseblogás, autófeltörés). A turisztikai desztinációk többsége is az V-VII. kerületben található, amely még inkább növeli a kockázatát bizonyos bűncselekmények elkövetésének.

A hármas számú hipotézis teljes mértékben beigazolódott, a nagyvárosi bűnözés leginkább a belső (V., VI. VII.) kerületekben érvényesül.

A belváros nem csupán a lakosság, hanem az átutazók (helyi lakosok) és a turisták áramlásának fő központja is, ami növeli az alkalmi bűncselekmények kockázatát, mivel a sérthető értékek száma a jelentős személykoncentráció miatt megnövekszik. Ez elsősorban a magasabb vagyon elleni bűnözési arányszámok megjelenésében ölt testet.

4. Hipotézis: A lakásbetörések száma nem feltétlenül a magasabb társadalmi presztízsű területeken mutat kiugró értékeket, hanem azokon a helyeken, ahol a közlekedésföldrajzi tényezők jó menekülési útvonalat biztosítanak az elkövetők számára.

Hipotézisemet elsősorban a „racionális döntés elméletére” alapoztam, feltételeztem ugyanis azt, hogy a logikus gondolkodás, a racionális döntés következtében érvényesül a lakásbetörések számában és térbeli eloszlásában is, mivel a lakásbetörők figyelembe veszik a mérlegelés során a menekülési útvonalakt is. A kutatásom alátámasztotta a fenti hipotézist. Igazoltam azt, hogy a menekülési útvonalak, mint például a gyorsforgalmi utak és autópályák közelsége, sok esetben a legfontosabb faktornak tekinthetők a betörések helyszínének kiválasztásánál. Ezt jól mutatják a térképen megjelenített helyszínek, melyek többségében relatíve közel található a jó menekülést biztosító vonalas infrastruktúrához.

5. Hipotézis: A térfigyelő rendszerek kiépülésének hatására a rongálások száma és földrajzi eloszlása nem feltétlenül a belvárosi szórakozóhelyek környékén mutatja a legnagyobb esetszámot, hanem a deliktumok áthelyeződése következtében elsősorban a tömegközlekedési eszközök útvonalai mentén realizálódnak a rongálásos bűncselekmények és szabálysértések.

Az ötödik hipotézisben azt feltételeztem, hogy a térfigyelő rendszerek kiépülése miatt a rongálások száma és földrajzi eloszlása eltolódik (áthelyeződik) a kamerákkal nagyobb mértékben lefedett belvárosi szórakozóhelyek környékéről a tömegközlekedési eszközök útvonalai közelébe. A hipotézis alátámasztottnak bizonyul, megerősítve a bűnözés áthelyeződésének jelenségét (vízágyhatás). A térfigyelő kamerák sikeresen szorítják ki a bűncselekményeket a megfigyelt belvárosi gócpontokról. Ezzel párhuzamosan a bűncselekmények olyan helyeken detektálódnak nagyobb számban, ahol nincs olyan mértékű kamera lefedettség, mint a belvárosi területeken. Megállapítottam továbbá, hogy a tömegközlekedési eszközök és megállóik még kvázi védettnek tekinthetők, viszont a tömegközlekedési megállóhelyek környéke már általában nem, mivel ott jóval kevesebb a térfigyelő kamera.

K1: A településszerkezet és a bűnözés összefüggései kapcsán megállapítottam, hogy Budapest, és kiemelten Józsefváros bűnözési gócpontjainak elhelyezkedése szoros összefüggést mutat a város funkcionális térszerkezetével és a közlekedési csomópontok sűrűségével.

A vizsgálat feltárta, hogy a bűncselekmények koncentrációja ott a legmagasabb, ahol a tranzitforgalom (metrómegállók, csomópontok) és a kereskedelmi/szolgáltató funkciók találkoznak, mivel ezek a terek biztosítják a legnagyobb „áldozati sűrűséget”. A közlekedési csomópontok tehát nemcsak elérést biztosítanak, hanem kriminogén vonzópontként is funkcionálnak a városszerkezeten belül.

K2: A városrehabilitáció és bűnmegelőzés esetében a Józsefvárosban végrehajtott városrehabilitációs programok érdemben befolyásolták a bűnözés térbeli eloszlását: a rehabilitált területeken a regisztrált bűncselekmények száma jelentősen csökkent, és azok szerkezete is kedvezőbb irányba változott. Az eredmények ugyanakkor rámutatnak, hogy a fizikai környezet megújítása mellett a funkcióváltás (pl. Corvin-negyed) sikeresen szorította ki a hagyományos utcai bűnözési formákat, bár a környező, még nem rehabilitált utcákban megfigyelhető bizonyos fokú térbeli átrendeződés, azaz a bűnözés „kiszorulása” a periférikusabb, rosszabb állapotú terek felé.

Javaslatok a rendőrség, a polgárőrség és az önkormányzati rendszet számára

1. Bevezetés

Úgy vélem, hogy egy kutatás nem lehet öncélú. Akkor van értelme kutatást végezni, ha annak van kézzelfogható és integrálható gyakorlati haszna is. Alapvetően én egy gyakorlatias szemléletű embernek tartom magam, ezért a kutatásom során végig az vezérelt, hogy milyen, a közjót szolgáló tudományos és pragmatikus eredményt tudok elérni.

A kutatási eredményeimet három szerv köré csoportosítottam. A rendőrség, a polgárőrség és az önkormányzati rendszet részére kívánok javaslatokat megfogalmazni.

2. Javaslatok a rendőrség számára

2.1. Célzott járőrözési stratégia

A forró pontos rendszet elvének alkalmazása azt jelenti, hogy a rendőri erőforrásokat nem egyenletesen osztják el a városban, hanem elsősorban a bűncselekmények szempontjából legfertőzöttebb területekre összpontosítják. Feltártam Budapest és Józsefváros főbb forró pontjait, melyek segíthetik a rendőri munkát és a szolgáltatárszervezést.

Javaslatok:

- A bűnözési térképek és statisztikai elemzések alapján **meghatározott időszakokban fokozott rendőri jelenlét biztosítása** a forró pontokon (pl. Blaha Lujza tér, Nyugati pályaudvar, Keleti pályaudvar).
- **Rugalmas járőrözési rendszer** bevezetése, amely lehetővé teszi, hogy a járőrök a valós idejű bűnügyi események alapján módosítsák az útvonalukat.
- **Reaktív helyett preventív jelenlét:** a rendőrök ne csak az elkövetett bűncselekmények után érkezzenek a helyszínre, hanem előzetesen is jelen legyenek azokon a területeken, ahol statisztikailag magasabb a bűncselekmények száma.

2.2. Térfigyelő kamerák fejlesztése és hatékonyabb kihasználása

Mint azt a hipotézisemben is bizonyítottam, a kamerarendszerek jelentősen hozzájárulhatnak a bűncselekmények megelőzéséhez, különösen azokon a területeken, ahol gyakoriak a vagyon elleni és erőszakos bűncselekmények.

Javaslatok:

- **A térfigyelő kamerák számának növelése** az olyan közlekedési csomópontokban, mint az Örs vezér tere, a Kőbánya-Kispest állomás és a Corvin negyed.
- **Mesterséges intelligenciával támogatott rendszerek alkalmazása**, amelyek automatikusan felismerik a gyanús mozgásokat vagy eseményeket (pl. dulakodás, fegyver előrántása).
- **Rendszámfelismerő rendszerek kiterjesztése**, különösen a nagy parkolók és P+R létesítmények környékén, ahol a gépkocsifeltörések gyakoriak.

2.3. Gyors reagálás és együttműködés

A rendőrség hatékonyságát növelheti az, ha szorosabb együttműködést alakít ki a polgárőrséggel és az önkormányzati rendészettel.

Javaslatok:

- **Közös mobil egységek létrehozása** a rendőrség, polgárőrség és önkormányzati rendészet részvételével.
- **Rendészeti adatbázisok és információk megosztása** a gyorsabb beavatkozás érdekében.
- **Panaszkezelő és visszacsatoló rendszer** kialakítása a lakosság számára, amely segíthet az új bűnözési trendek azonosításában.

3. Javaslatok a polgárőrség számára

3.1. Lakosság bevonása és szomszédsági figyelőprogramok

A polgárőrségnek fontos szerepe lehet a helyi közösségek aktivizálásában és a bűnmegelőzésben. Az építészeti bűnmegelőzés egyik fő alapelve a közösségi terek visszavétele és biztonságossá tétele, amiben nagy segítségre lehet a polgárőrség.

Javaslatok:

- **Szomszédsági figyelőprogramok (SZEM mozgalom) kiterjesztése** a nagyobb lakótelepekre, például a Havanna lakótelepre és Káposztásmegyerre.
- **Bűnmegelőzési tanácsadás és lakossági fórumok szervezése**, ahol a polgárőrök tájékoztathatják a lakosságot a helyi bűnözési trendekről.
- **Önkéntes járőrszolgálatok szervezése**, amelyek segíthetnek a rendőrségnek a problémás időszakokban (például hétfévi éjszakákon).

3.2. Közterületi jelenlét fokozása

- **Közös polgárőr-rendőrségi járőrök indítása**, különösen azokon a területeken, ahol a lakosság szubjektív biztonságérzete alacsony.
- **Éjszakai figyelőszolgálatok bevezetése** azokon a helyszíneken, ahol gyakori a rongálás és a garázdaság (pl. belvárosi szórakozóhelyek környéke).

4. Javaslatok az önkormányzati rendészet számára

4.1. Közterületi biztonság javítása

Az önkormányzati rendészet kulcsszerepet játszhat a közbiztonság fenntartásában azzal, hogy figyelemmel kíséri a forgalmas területeket és közterületeket. A bűnözési térképek nemcsak a rendőrség, hanem a polgárőrség számára is fontos kiindulópont lehet a szolgálatszervezéskor.

Javaslatok:

- **Több járőrpár jelenléte a nagy gyalogosforgalmú területeken.**
- **Rendszeres közterületi ellenőrzések az illegális árusítás, koldulás és hajléktalanokkal kapcsolatos problémák kezelésére.**
- **Kamerarendszer fejlesztése és karbantartása**, hogy elkerülhetők legyenek a technikai hibák.

4.2. Térfigyelő kamerák elemzésének felhasználása

- Az önkormányzati rendészet dolgozzon ki egy rendszert a kamerafelvételek hatékonyabb elemzésére.
- A lakossági bejelentések alapján történő gyors reakció érdekében érdemes **automatizált riasztási rendszereket bevezetni.**

6 ÚJ TUDOMÁNYOS EREDMÉNYEK

Kutatásom során az alábbi új tudományos eredményeket értem el.

1. Kriminálgeográfiai forró pontok feltárása Budapesten és Józsefvárosban

Elemeztem a főváros bűnügyi adatait, és beazonosítottam azokat a helyeket, amelyek átlag feletti bűnözési gyakoriságot mutatnak. A főváros esetében ilyen elemzések tudomásom szerint még nem történtek. A fenti módon a Józsefvárosban ugyancsak elemeztem a bűnügyi helyzetet és szintén megjelöltem azokat a térszíneket, ahol átlag feletti a bűnözési fertőzöttség. A forró pontok felfedése nagyban segítheti a bűnügyi-operatív munkát, ezáltal csökkenthető regisztrált bűncselekmények száma.

2. A Ratcliffe-féle intézkedési mátrix adaptációja a magyar viszonyokra

A Ratcliffe-féle intézkedési mátrixot átdolgoztam, és számos olyan elemmel egészítettem ki, amelyek jobban alkalmassá teszik a magyar viszonyok közötti alkalmazásra. Az intézkedési mátrix több tényező miatt is kiegészítésre szorult. Egyrészt a szerző ezt közel két évtizede alkotta meg, így a rendészet változásait nem tudta követni. Másrészt Ratcliffe az intézkedési javaslatait az amerikai viszonyokhoz alkotta meg, amely nem minden esetben volt optimális a hazai környezetbe, ezért azt véleményem szerint alakítani kellett a magyar viszonyokhoz.

3. A városfejlődési szakaszok és a bűnözés alakulásának a feltárása

A városfejlődéssel a földrajztudomány, az urbanisztika, a településfejlesztés és számos egyéb tudományterület foglalkozott már, a bűnözéssel pedig a jogi és nem jogi bűnügyi tudományok, illetve a kettő metszetében helyet foglaló bűnözésföldrajz. Ennek ellenére egyik terület sem foglalkozott még behatóan az egyes városfejlődési szakaszok kriminogén következményeivel. Tudományom szerint ezzel részletesen, gyakorlatias jellegű példákkal igazolva, én foglalkoztam elsőként.

4. Egy új típusú városfejlődési szakasz bemutatása és annak a bűnügyi vonatkozásainak a felfedése

Témavezetőmmel közösen írtunk arról, hogy egy új típusú városfejlődési szakasz, a neoindusztriális van kibontakozóban a Kelet-Közép-Európa számos országában, aminek sajátos kriminalitási következménye lehet. Az elméleti felvetést részletesen kidolgozva tettem közzé az értekezésemben. Álláspontom szerint az új típusú iparosítás következtében fellépő munkaerőhiány miatt a harmadik világ országaiból származó zömmel férfi munkaerő potenciális kriminális kockázatot rejt.

5. Az építészeti bűnmegelőzés által kínált bűnmegelőzési lehetőségek feltárása Józsefvárosban

A VIII. kerületben kvalitatív adatgyűjtést végeztem, melynek kapcsán CPTED-alapú javaslatokat fogalmaztam meg arra vonatkozólag, hogy milyen építészeti megoldások szükségesek ahhoz, hogy bizonyos területeken csökkenjen a regisztrált bűncselekmények száma. Korábban Józsefváros vonatkozásában ilyen jellegű kutatás nem történt.

6. Józsefváros bűnözésföldrajzi bemutatása

A főváros VIII. kerületével már több tudományterület képviselői foglalkoztak, így kriminálgeográfusok is, azonban ilyen részletes, földrajzi szempontú, feltáró jellegű elemzése még nem történt meg a kerületnek. Kutatásom során ismerttettem a természet- és társadalomföldrajzi sajátosságait a területnek, illetve ezzel párhuzamosan bemutattam a kriminálföldrajzi sajátosságokat is. A problémák feltárása során folyamatosan törekedtem a profilaxisra is, a lehetséges megoldások és bűnmegelőzési javaslatok felvázolására is.

7 A SZERZŐ ÉRTEKEZÉS TÉMAKÖRÉHEZ KAPCSOLÓDÓ PUBLIKÁCIÓI

Bóí, László:

- Az utazó bűnözés és a sorozatbűncselekmények összefüggései
- In: Gaál, Gyula; Hautzinger, Zoltán (szerk.) Modernkori veszélyek rendészeti aspektusai
- Pécs, Magyarország : Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztály Pécsi Szakcsoport (2015) 380 p. pp. 149-156. , 8 p.

Bóí, László

- Az utazó bűnözés kriminalisztikai aspektusai
- In: Németh, Kornél (szerk.) I. Turizmus és Biztonság Nemzetközi Tudományos Konferencia
- Nagykanizsa, Magyarország : Pannon Egyetem (2016) 176 p. pp. 8-17. , 10 p.

Bóí, László

- Thoughts about present and future profiling
- KRITISCHE ZEITEN: ZEITSCHRIFT FUR HUMANWISSENSCHAFTEN 7 : 1-2 pp. 20-33. , 14 p. (2016)

Bóí, László

- VAGYONI BIZTONSÁG RENDŐRI SZEMMEL
- TÁRSADALOM ÉS HONVÉDELEM 19 pp. 71-78. , 8 p. (2016)

Mátyás, Szabolcs ; Bóí, László ; Frigyer, László ; Nyitrai, Endre

- Településszerkezet és kriminalitás

NEMZETBIZTONSÁGI SZEMLE (ONLINE) 7 : 1 pp. 45-51. , 7 p. (2019)

Kovács, Lajos ; Girhiny, Kornél ; Bóí, László

- Emberölések nyomozása
- Budapest, Magyarország : Dialóg Campus Kiadó (2019) , 300 p.

Mátyás, Sz ; Nyitrai, E ; Frigyer, L ; Bói, L

- The impact of settlement structure on crime
- In: Jačimovski, S (szerk.) Archibald Reiss Days 2020 : thematic conference proceedings of international significance : Belgrade, 18-19 November 2020
- Belgrade, Szerbia : University of Criminal Investigation and Police Studies (2020) 757 p. pp. 441-447. , 7 p.

Bói, László

- A pandémia hatása a sorozatcsalásokra
- In: Ürmösné, Simon Gabriella; Kudar, Mariann (szerk.) Sokszínű Kar Konferencia IV. : Absztrakt kötet
- Budapest, Magyarország : Nemzeti Közszerológati Egyetem Rendészettudományi Kar (2022) 36 p. pp. 25-26. , 2 p.

Mátyás, Szabolcs ; Bói, László

- Stages of Urban Development and its Criminal Impact on Hungarian-Romanian Relations
- ANNALS OF UNIVERSITY OF ORADEA SERIES INTERNATIONAL RELATIONS AND EUROPEAN STUDIES 14 pp. 195-204. , 10 p. (2023)

Bói, László

- A földrajzi tényezők szerepe Józsefváros bűnözésében
- BŰNÖZÉSFÖLDRAJZI KÖZLEMÉNYEK 5 : 3-4 pp. 9-17. , 9 p. (2024)

Mátyás, Szabolcs ✉ ; Keller, Krisztina ; Bói, László

- Impacts of settlement structure and urban development on crime types and distribution

- ECOCYCLES 10 : 1 pp. 49-57. , 9 p. (2024)

Bóci, László

- A dizájnerek drogok térbeli elterjedtsége Budapest egyes kerületeiben és a településszerkezet összefüggései
- In: Németh, Kornél; Jakab, Bálint; Péter, Erzsébet (szerk.) VIII. TURIZMUS ÉS BIZTONSÁG NEMZETKÖZI TUDOMÁNYOS KONFERENCIA TANULMÁNYKÖTET
- Veszprém, Magyarország : Pannon Egyetemi Kiadó (2024) 514 p. pp. 7-18. , 12 p.

Bóci, László

- A városfejlődési szakaszok és a bűnözés kapcsolata a főváros VIII. kerületében
- MAGYAR RENDÉSZET 24 : 1 pp. 33-44. , 12 p. (2024)

Bóci, László

- Könyvismertetés. Mátyás Szaboles: Bűnözésföldrajz. International Criminal Geographical Association, Budapest, 2023, 238. p.

BŰNÖZÉSFÖLDRAJZI KÖZLEMÉNYEK 5 : 1-2 pp. 59-61. , 3 p. (2024)

Bóci, László

- A településszerkezet és forró pontok összefüggései egy empirikus kutatás alapján

BŰNÖZÉSFÖLDRAJZI KÖZLEMÉNYEK 5 : 1-2 pp. 52-52. , 1 p. (2024)

Boi, Laszlo ; Podor, Andrea ; Matyas, Szaboles ; Kis, Balint

- Communicating crimes with maps to citizens
- In: Cecon, Franziska; Cojocaru, Igor; Müller-Török, Robert; Szádeczky, Tamás; Vrabie, Catalin (szerk.) Proceedings of the Central and Eastern European eDem and eGov Days 2024

- New York, Amerikai Egyesült Államok : Association for Computing Machinery (ACM) (2024) 294 p. pp. 187-194. , 8 p.

Mátyás, Szabolcs ; Bói, László ; Vajda, Endre

- A településszerkezeti övek bűnözésének főbb jellemzői, és a hazai elnevezésében tapasztalható anomáliák bűnözésföldrajzi következményei
- BŰNÖZÉSFÖLDRAJZI KÖZLEMÉNYEK 6 : 3-4 pp. 45-56. , 12 p. (2025)

Mátyás, Szabolcs ; Major, Róbert ; Bói, László

- A new Hungarian police innovation in the accident prevention
- In: Dobák, Imre; Farkas, Johanna (szerk.) 2nd Law Enforcement Security and Psychology (LEPSY) CEEPUS Network Conference
- Budapest, Magyarország : Law Enforcement and Psychology CEEPUS Network (2025) 58 p. pp. 40-40. , 1 p.

Bói, László ; Berei, Róbert

- The role of the main crime geographical factors in Józsefváros's crime

CRIMINAL GEOGRAPHICAL JOURNAL 7 : 12 pp. 9-18. , 10 p. (2025)